معرفى

متلب یکی از زبان های سطح بالا با تمرکز بر تکنیک های محاسباتی است. این نرم افزار محیطی مناسب برای انجام عملیات های ریاضی ، تحلیل های آماری ، بهینه سازی های ایجاد محیط های ویژوال و برنامه نویسی آن را همزمان فراهم کرده است.

نام متلب از حروف ابتدایی Matrix Labratory آمده است.

آشنایی با برخی از قابلیت های متلب:

تعريف متغير ها:

- در متلب نیازی به تعریف متغیر ها (data type) نیست.
  - متلب به کوچکی و بزرگی حروف حساس است.
- همه متغیر ها از نوع double (۸ بایت) فرض می شوند.
- با دستور clear می توان متغیر ها را از حافظه پاک کرد.
- دستور clc برای پاک کردن پنجره command بکار می رود.
- در نامگذاری فایل ها در متلب ، بهتراست که از _ (under line) و حروف کوچک استفاده شود. مثال : a_new
- دستور whos همه متغیر های موجود در work space را با اطلاعاتی از قبیل اندازه ، تعداد بایت ها ،
   کلاس و ... نشان می دهد.
  - دستور who همه ی متغیر های موجود را لیست می کند.
  - در نامگذاری فایل ها از دستورات متلب استفاده نمی کنیم.
    - با دستور doc صفحه help متلب باز می شود.
       مثال: doc erf <
  - با دستور demo تعدادی از مثال های متلب نمایش داده می شود.
  - متلب مابین کوچکترین عدد (³¹¹⁺¹⁰) و بزرگترین عدد (³¹¹⁻¹⁰) محدود است.

برخی از علائم و نشانه های پرکاربرد در متلب:

- NaN (not a number) مبهم
- i j $i = \sqrt{-1}$ مختلط
- در متلب (π/4 را به صورت (sin(π/4 می نویسیم. → pi π=3.14)
- eps (epsilon) مقدار بسيار کوچک → 1+eps*e(-1)
- error
- erf (error function)
- inf → بينهايت

مثال:

- real min → 1*10⁻³¹¹ کوچکترین مقدار
- real min $\rightarrow$ 1*10⁺³¹¹ بزرگترین مقدار
- به جای کاما می توان از فاصله استفاده کرد. space → کاما ,
- رفتن به خط بعد < سمی کالن ;
- ایجاد یک رشته از اعداد- ایجاد آرایه → کالن یا دونقطه : •
- " quote → "ورودى"

نرم افزار این خطر ا اجرا نمی کند. x=0:pi/2:2*pi; </

>> a=[1 2 3;4 5 6;7 8 9]

a =

1	2	3									
4	5	6									
7	8	9									
>> a	=1:2	:10					۲ ۴	با گا	۱.	ز ۱ تا	١
a =	1	3	5	7	9						
>> a	=1:1	0									
a =	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

معنی رنگ ها در متلب: فرمان ها ب مشکی دستورات ب آبی رشته ها بنفش توضیحات ب سبز

ترتيب حق تقدم: - + < * / / > ^

■ با پیمودن مسیر زیر می توان برنامه ها را در یک m-file ذخیره کرد و بعد با زدن Run آن را اجرا کرد.

$File \rightarrow New \rightarrow script$

- برای فراخوانی یک m-file ذخیره شده، از طریق پنجره command ، فایل باید از current خوانده شود.
  - برای دیدن version متلب از منوی (نوار ابزار) help استفاده می شود.
    - برای شناسایی خطاهای برنامه از نرم افزار debug استفاده می شود.
  - برای دیدن مثال های حل شده در متلب به help و demo مراجعه می کنیم.

>> pi 355/113 ans = >> format hex در این فرمت عدد و حروف با هم هستند. >> pi ans = 400921fb54442d18 اعداد را گرد می کند. format bank >> pi ans = 3.14 دستور vpa : با این دستور فرمان می دهیم که تا چند رقم اعشار نشان داده شود. >> vpa(pi,11) ans = 3.1415926536 نمایش عدد موهومی: (e=a+jb) >>a= complex(1,3) a = 1.0000 + 3.0000i >> real(complex(1,3)) قسمت حقيقى ans = 1>> imag(complex(1,3)) قسمت مو هو می ans = 3abs: قدر مطلق >> abs(-1) ans = 1

		$(tan^{-1}\frac{b}{a})$ زاویه : angle
		زاویه ← atan2
>> a=complex(1,3)		
a = 1.0000 + 3.0000i		
>> angle(a)		
ans = 1.2490		
>> atan2(imag(a),real(a)	)	
ans = 1.2490		
		conj : مزدوج
>> conj(a)		
ans = 1.0000 - 3.0000i		
		exp : تابع نمایی
$\Rightarrow \exp(x) \rightarrow e^{x}$		
>> atan(x) $\rightarrow$ tan ⁻¹ (x)		
		ones(n) : ماتریسی که همه ی درایه های آن برابر با ۱ است.
>> ones(3)		
ans =		
1.00 1.00	1.00	
1.00 1.00	1.00	
1.00 1.00	1.00	

	حد	eye : ماتريس وا
0		
0		
0		
	<u>فر</u>	zeros : ماتريس د

Magic(n): مجموع در ایه های سطر، ستون و قطر با هم بر ابرند.

>> magic(3)

ans =

8.00	1.00	6.00
3.00	5.00	7.00
4.00	9.00	2.00

دستور length :

نشان دهنده بیشترین طول یک ماتریس یا بردار

مثال:

>> X = [5, 3.4, 72, 28/4, 3.61, 17, 94, 89];

>> length(X)

ans = 8

دستور trace:

مجموع عناصر روی قطر اصلی یک ماتریس را نشان می دهد.

معرفی ماتریس حلزونی spiral :

آرايه سلولي:

```
>> a=cell(2,2)
a =
  [] []
  [] []
>> a{1,1}=[1 2;3 4]
a =
  [2x2 double] []
       [] []
>> a{1,2}='Ali'
                        رشته یا string 🤝
                    a =
  [2x2 double] 'Ali'
       [] []
                                                                   تعريف سلول در يک خط:
>> a={[1 2,3 4] 'Ali';85 2}
a =
  [1x4 double] 'Ali'
     85] [2]
  [
```

دستور رسم سلولی: cellplot و celldisp

Ali 26. 2

>> a=cell(2,2);

>> a={[1 2,3 4] 'Ali';85 2}

>> cellplot(a)

دستور مفید repmat : این دستور می تواند قسمتی از یک ماتریس را به آن بچسباند.

re	epm	at(a	,m,r	ו)																	
>	> a=	[1 2	3 4]	;																	
>	> b=	repi	mat(	a,2,	3)																
b	=																				
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4									
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4									
															(A	UB	):4	جموع	دو ما	ماع	اجا
>	> se	tdiff	(А,В	)																	
															(A	∩B	عه:(	جمو	، دو ه	تراک	اشد
>	> int	erse	ect(A	А <i>,</i> В)																	
														(A A	B)	رعه	مجم	ن دو	متقارر	ضل ا	تفا
>	> se	etxo	r(A,	B)																	

تفاضل دو مجموعه: (A-B)

>> setdiff(A,B)

برخی تبدیل های مهم و دستورهای مربوط به آنها:

$\sqrt{\sinh(0.125)}$	$\rightarrow$	>> sqrt(sinh(0.125))

- $\cos(35)^\circ \rightarrow > \cos(35)$
- $\sqrt[6]{\ln (125)}$ $\rightarrow$ >> nthroot(log(125),6)
- $\binom{10}{3}$ $\rightarrow$ >> nchoosek(10,3)
- $[\tan 17^\circ] \rightarrow >>[\tan d(17)]$
- $\log_7 23 \rightarrow >> \log(23)/\log(7)$

قضیه جردن برای ساده کردن ماتریس به صورت قطری:

		ماتریس تصادفی n در rand : m و randn)
>> rand(2)		اعداد تصادفی بین [0,1]
ans =		
0.0573 0.7	7962	
0.6295 0.6	5912	
>> randn(2)		اعداد تصادفی بین [2,2-]
ans =		
-0.6126 0.0	0723	
2.2444 0.8	3655	
		- 112

مثال:

ماتریس تصادفی ۳*۳ بین (2,5)

دستگاه معادلات مجهول:

$$\begin{cases} 2x+3y-5z=12 & [A][x]=[B] \\ -x-y+3z=25 & \\ y+z=70 & \overline{A}\overline{x} = \overline{B} \to \overline{x} = \frac{\overline{B}}{\overline{A}} = \overline{A}^{-1} * \overline{B} \end{cases}$$

>> a=[2 3 -5;-1 -1 3;0 1 1]; >> b=[12;25;70]; >> x=inv(a)*b Warning: Matrix is singular to working precision. x = >> linsolve(a,b) Inf ضرايب Inf مجهولات Inf معکوس ماتریس A: (A) یا (I-)^A توابع گرد کردن: >> a=2.15692; >> fix(a) ans = 2>> round(a) ans = 2 گرد به سمت پایین 🗢 💳 >> floor(a) ans = 2گرد به سمت بالا ح >> ceil(a) ans = 3مثال: >> sqrt(floor(abs(-4.7))) ans = 2بزرگترین مقسوم علیه مشترک: ب . م .م 🔶 >> gcd(x,y)

>> gcd(2,10)		ans =	2	
			<u>ى:</u>	کوچک ترین مضرب مشتر:
>>>> lcm(x,y)	ک . م .م 🗲			
>> lcm(2,10)		ans =	10	
>> rem(x,y) = mod	(x,y)	۲ عدد x و Y	باقيمانده	
			ا مبنای ۱۰ و ۲ می گیرد.	متلب log را فقط ب
>> log10(10)	ڪرفتن log 🔶			
ans = 1				
>> log(10)	کرفتن In			
ans = 2.3026				
>> log2(8)				
ans = 3				
>> log(100)/log(5)			$\log_{-100} - \frac{\log_{100}}{\log_{-100}}$	
ans = 2.8614			$\log_5 100 = \log 5$	
				تابع علامت: (sign(x
			ورودی و رشته ها است.	دستور disp : نشان دهنده
('ورودی')disp<<				
				دستور input :
>> a=input('enter a	a= ')			
enter a=				

دستور pause : توقف در حین اجر ا

مثال: برنامه ای بنویسید که یک عدد را از کاربر بگیرد و آن را در متغیری مانند x ذخیره کند. با استفاده از آن عبارت زیر را محاسبه کند و مقدار ۷ را با بیغام مناسب نمایش دهد. $v = x^3 + 3x^2 + 6x + 6$ file/new/scrip x=input('enter x = '); 2. y=x^3+3*x^2+6*x+6; 3. disp('result') 4. disp(y)دستور linspace: >> a=linspace(0,10,5) 2,5000 5.0000 7.5000 10.0000 a = 0 بین • و • ۱ ، پنج عدد با فاصله یکسان ایجاد می کند. دستور logspace : >> a=logspace(1,3,3) 10 100 1000 a = چون log دارد بس به معنی log دارد بس مثال: برنامه ای بنویسید که عدد صحیح n را از ورودی بگیرد و برداری 100 عنصری بین 0 و 2nπ ایجاد نموده و در متغیر x قرار دهد. سیس مقادیر v را از رابطه زیر محاسبه کرده و نمایش دهد. $y = |sin(x)| * x^{2}$ file/ new/ scrip 1.n=input('enter n= '); 2.x=linspace(0,2*n*pi,100); $3.y=abs(sin(x)).*(x.^{2})$ دستور strcmp : دستور برای برابری رشته ها : char دستور

تابعی برای تبدیل متغیر از نوع double به رشته

دستور mat2str : دستوری برای تبدیل ماتریس از اعداد به رشته

دستور eval : دستوری برای اجرای فرمانی از متلب که به صورت رشته وارد شده

برای نمایش کد اسکی یک رشته:

این برنامه رشته hello را از آخر به اول نشان می دهد.

>> s='hello';
>> num=s(end:-1:1);
>> disp(num)
olleh

>> abs

>> nthroot

رسم نمودار: دستورات متعددی برای رسم نمودار وجود دارد. دستور plot (x,y) دستور plot (x,y رسم می کند. 109 08 07 08 07 06 05 04

2.5

برنامه فوق نمودار y=sin()x را در بازه [0,3.14] رسم مي كند.

3

35

2

1.5

1

0.3 -

0.5

>> x=0:0.01:3.14; >> y=sin(x); >> plot(x,y)

>> theta=90:-10:0;

- >> r=ones(size(theta));
- >> [u,v]=pol2cart(theta*pi/180,r*10);
- >> feather(u,v)
- >> axis equal

دستور رسم نمودار میدانی و برداری: (feather)

اگر ورودی مختلط داشته باشیم:

0 0 10 10 20

>> t=-1000:1000; >> x=sin(t); >> comet(x)

>> t=0:0.5:10;

>> z=exp(-s*t)

>> feather(z)

>> s=0.05+i;

معرفی جعبه ابزار رنگ: colormap

- >> m=gray(8); >> colormap(m)
- >> imagesc(1:1000)

- >> z=peaks;
- >> colormap(gray(8))
- >> imagesc(z)
- >> colorbar

>> plot(rand(100,1))

>> y=rand(1,5); >> stem(y)

تمرین: فرض کنید می خواهیم دو نمودار a و b را با هم جمع کنیم.

>> legend(legend_handles,'a+b','a=sin(x)','b=cos(x)')

دستور type : برای مشاهده source برنامه از این دستور استفاده می شود.

>> type humps

تمرین: رسم یک کره

2

1

>> axis image

- >> cylinder
- >> axis square
- >> colormap(spring)

- >> x2=x1+0.5;
- >> y2=y1+0.5;

>> clf

- >> subplot(221)
- >> patch(x1,y1,'y')
- >> patch(x2,y2,'r')
- >> subplot 222
- >> patch(x2,y2,'g')
- >> patch(x1,y1,'r')

توليد چندضلعي

>> t=0:pi/5:2*pi;

>> figure

- >> patch(sin(t),cos(t),'y')
- >> axis equal

>> xt=[0 1 0.5];

>> yt=[0 0 1];

>> zt=[0 0 1];

>> patch(xt,yt,zt,'y')

>> patch(xt,yt,zt,'y')

>> view(3)

>> box

تمرین: دستورات زیر را اجرا کرده و نتیجه را بررسی کنید.

نکته: fillm و fill3 را با patch مقایسه کنید.

کنترل محورهای رسم: XDir ، XTick ، XTicklabel

- >> y=[0 3 1 6 5 9];
  - >> area(y)
  - >> str='Jan|Feb|Mar|April|May|June';
  - >> set(gca,'XTicklabel',str)

مختصری درباره نوشتن در نمودارها:

توجه کنید که نحوه نوشتن فرمول ها در متلب با روش زیر همان روش Latex یا Zpersian می باشد. بر ای فعال کردن زبان Latex در متلب از ۱ استفاده می شود.

```
>>text(x,y, 'string')
>>gtext('string')
>>title('string')
\alpha=30^{\circ} \rightarrow \alpha=30\circ
```

```
>>gtext(\alpha=30\circ)
```

 $\cos(t_{i,j}^{2m+1}) \rightarrow \cos(t_{i,j}^{2m+1})$

 $\rightarrow$ y\rightarrow\pm\infty $y \to \pm \infty$

 $\rightarrow$ \it equation equation:

دستور رسم در هر دو طرف محور x ها:

دستور plotty :

>> x=0:0.01:20;

>> y1=200*exp(-0.05*x).*sin(x);

>> y2=0.8*exp(-0.5*x).*sin(10*x);

>> [A,H1,H2]=plotyy(x,y1,x,y2,'plot')

A = 173.0067 175.0068

H1 = 174.0083

H2 = 176.0073

>> set(get(A(1),'ylabel'),'string','slow Decay')

>> set(get(A(2),'ylabel'),'string','fast Decay')

Multipe Decay Rates >> xlabel('Time(\musec)') 200 0.8 >> title('Multipe Decay Rates') 150 0.6 >> set(H1,'linestyle','--') 100 0.4 >> set(H2,'linestyle',':') 50 0.2 slow Decay fast Decay 0 -50 -0.2 -100 -0.4 -150 -0.6 -200 L _____. 20 2 6 14 4 10 12 16 18

8

Time(µsec)

مثال:

>> t=0:900; A=1000; a=0.005; b=0.005;

```
>> z1=A*exp(-a*t);
```

>> z2=sin(b*t);

```
>> [haxes,hline1,hline2]=plotyy(t,z1,t,z2,'semilogy','plot');
```

```
>> ylabel('semilogy plot')
```

```
>> set(hline2,'linestyle','--')
```


تمرین: می خواهیم خطا را روی نموداری آماری نشان دهیم، نمودار دمای هوا- آلودگی هوا- ذرات معلق

به عنوان مثال اگر وجود ذرات غبار موجود در هوا برای دماهای مختلف (TCE) باشد. داریم:

>> TCE=[515 420 370 250 135 120 60 20];

>> h2=axes('position',get(gca,'position'))

h2 = 179.0089

>> plot(days,TCE,'linewidth',3)

>> set(h2,'YAxislocation','right','color','none','XTicklabel',[])

>>set(h2, 'xlim',get(h2,'xlim'), 'layer','top')

>>text(11,380,'concentration','Rotation',-55,'Fontsize',16)

دستور x : axis equal و y را برابر هم قرار می دهد.

دستور ezplot :

>> ezplot('x^2+y^2=4')

>> axis equal

 $X^{2}+y^{2}=4$

هذلولی → هذلولی X²-y²=1

>> ezplot('x^2-y^2=1')

>> axis equal

دستور subplot : با استفاده از این دستور می توان چند نمودار را به طور همزمان در یک figure مشاهده کرد.

(' ')Xlabel و (' ')یا این دستور می توان نام محور و نمودار را عوض کرد.

(' 'title: با این دستور می توان برای نمودار ها عنوان گذاشت.

(' رشته ') gtext : با این دستور می توان مکان متن را به دلخواه تغییر داد.

(' رشته ' text(x , y, ' مختصات مکان متن نیز داده می شود.

(' رشته ' , ' رشته ')legend : با این دستور جعبه ر اهنما در کنار نمودار ساخته می شود.

مثال:

>> data = [0,2,9,2,5,8,7,3,1,9,4,3,5,8,10,0,1,2,9,5,10];

تمرین: نموداری رسم کنید که صفحه را به ۳ قسمت به صورت زیر تقسیم کرده و ۳ نمودار زیر را رسم کنید.

y1=1/cot(x) y2=1/x² y3=tan(x)+cot(x)

figure Y1 Y2 Y3

- >> subplot(2,2,1)
- >> ezplot(1./cot(x))
- >> subplot(2,2,2)
- >> ezplot(1./(x.^2))
- >> subplot(2,2,[3 4])
- >> ezplot(tan(x)+cot(x))

رسم نمودارهای سه بعدی:

با متلب می توان توابع به فرم (z=f(x,y را رسم نمود. نکته ای که در این خصوص باید به آن اشاره کرد این است که اگر مثلا x=1:3 و y=1:2 و z به از ای همه ی (x,y) ها یعنی (1,1) ، (2,1) ، (3,1) و ... تعداد داشته باشد؛ دستور meshgrid بر ای ساخت این نقاط به کار می رود.

دستور surf:

>> [x,y]=meshgrid(-2:.2:2,-2:.2:2);

>> [x,y]=meshgrid(-3:.01:3,-3:.01:3);

>> z=y.*exp(-y+x);

>> surf(x,y,z)

>> colormap jet

دستور plot3 : این دستور نیز برای رسم z=f(x,y) بکار می رود.

دستورات حلقه و شرط:

در متلب مشابه زبان های برنامه نویسی دستورات حلقه و شرط وجود دارد.

دستور if :

شرط if

< دستورات >

end

حلقه : برای ایجاد حلقه از دو دستور for و while استفاده می شود.

دستور for : تعداد گام های مشخص دارد.

دستور while : یک شرط خروجی دارد که یک حلقه بینهایت می سازد.

عملگر مقایسه ای در متلب: (نقیض)~ (یا منطقی)| (و منطقی)& (نامساوی) = ~ (مساوی) == => =< > <

دستور break : برای قطع برنامه ناشی از حلقه for از دستور break استفاده می شود.

نوشتن تابع (function) در Matlab :

- یک m فایل بصورت مقابل ایجاد می کنیم:
  - afun اسم تابع است. y برگشتی تابع است.
  - afun اسم تابع است. y برگشتی تابع است. a و b و رودی های تابع هستند.
    - بعد از نوشتن m فایل ، آن را با نام تابع (در اینجا afun) ذخیر ه نمائید.
- سپس می توان در پنجره command تابع را اجرا کرد. مثلا اگر بنویسیم (3,4) afun ، 3 به جای a و 4 به جای b قرار می گیرد. تابع اجرا می شود و مقدار y بدست آمده نشان داده می شود.

در مثال زیر ، تابع مقدار قدر مطلق عدد ورودی x را محاسبه و در متغیر y بر می گرداند.

function y= abs(x)
if(x>0)
 y=x;
else
 y=-x;
end

نکات:

- نام تابع باید هم نام با m-file باشد.
- می توان در یک m-file چندین تابع نوشت.
- متغیر های موجود در یک تابع محلی هستند و توسط توابع دیگر قابل دسترسی نمی باشند.

توابع كتابخانه اي:

- توابع مثلثاتی : atan, acos, asin, cot, tan, cos, sin
- Exp (نمایی) log (لگاریتم طبیعی) log10 (لگاریتم در مبنای ۱۰) factorial (محاسبه فاکتوریل) –
   (جذر) abs (قدر مطلق) fix (جذر) sqrt (جذر) sqt
- ones (ایجاد ماتریس) eye (ایجاد ماتریس واحد) zeros (ایجاد ماتریس حاوی فقط صفر) ones (ماتریس با عناصر فقط یک)

تابعی برای تبدیل مختصات دکارتی به قطبی :

$$\mathbf{r} = \sqrt{\mathbf{x}^2 + \mathbf{y}^2}$$
  $\mathbf{\theta} = \mathbf{tan}^{-1} \frac{\mathbf{y}}{\mathbf{x}}$

function [r, theta] = r2p(x, y)function [r, theta] = r2p(x, y)theta = (180/pi) * atan2(x, y)Arc tan $x \leftarrow atan(x)$ $r = sqrt(x.^2+y.^2);$ Arc tan(x/y) \leftarrow Atan2(x, y)endArc tan(x/y) \leftarrow Atan2(x, y)

به صورت زیر می نویسیم. >> r2p(3,4) theta = 36.8699 ans = 5 x= r cosθ y=r sinθ x² + y² = r²

```
function[x,y]=p2r(r,theta)
x=r.*cos(theta*(pi/180))
y=r.*sin(theta*(pi/180))
```

end

برای اجرا در پنجره command دستور زیر را می نویسیم.

>> p2r(5,36)

x = 4.0451

y = 2.9389

ans = 4.0451

قضيه انتقال توان ماكزيمم

تمرین: مطلوب است ماکزیمم توان رسیده به مقاومت بار در مدار شکل زیر.

مثال: برنامه ای بنوسید که نمرات دانشجویان را بگیرد . اگر بالاتر از ۹۵ بود نمره A و اگر بین 85-95 بود نمره B و در غیر این صورت نمره C بدهد.

1.n=input('nomre:')
2.if n>95
3. disp('nomre A')
4.elseif n>86
5. disp('nomre B')
6.else
7. disp('nomre c')
8. end

دنباله فيبوناچى (fibbonacci) :

1. function f = fibbo(n)
2. f(1)=1;
3. f(2)=1;
4. for k=3:n
5. f(k)=f(k-1)+f(k-2);
6. end
7. end

به صورت زیر برنامه را در پنجره command اجرا می کنیم:

>> fibbo(8)

ans =

1 1 2 3 5 8 13 21

دستور fprintf : برای چاپ خروجی از این دستور استفاده می کنیم.

مثال: برنامه ای بنویسید که ضرایب را از یک معادله درجه ۲ به شکل Ax² + Bx +c دریافت نموده و با نمایش توضیحات مناسب ریشه های آن را بدست آورد.

```
(در ابتدای توضیحات بر نامه از % استفاده می شود)
% calc roots
a=input('A=');
b=input('B=');
c=input('C=');
delta=b.^2-(4*a.*c);
if delta>0
    x1=(-b+sqrt(delta))/(2*a);
    x2=(-b-sqrt(delta))/(2*a);
    disp('two real roots')
                                      f\n يعنى جواب را چاپ كرده و به خط بعد برود. 🛛 
    fprintf('x1=%f\n',x1)
    fprintf('x2=%f(n',x2))
elseif delta==0
    x1=(-b)/(2*a);
    disp('two identical real roots')
    fprintf('x1=x2=%f\n',x1)
else
    real_part=(-b)/(2*a);
    image_part=sqrt(abs(delta))/(2*a);
    disp('cmplex roots')
    fprintf('x1=%f+i%f\n',real_part,image_part)
    fprintf('x2=%f-i%f\n',real_part,image_part)
end
```

اجرا در پنجره command

A=8 B=4 C=-6 two real roots x1=0.651388 x2=-1.151388

تركيب ماتريس ها و ساخت آرايه سلولى:

مثا<u>ل:</u>

>> a={[1 2] 'hello';3 [5;6]}; >> b={spiral(3) eye(2);'good' 'bad'}; >> c=cat(3,a,b)

c(:,:,1) =

[1x2 double] 'hello'

[3] [2x1 double]

c(:,:,2) =

[3x3 double] [2x2 double] 'good' 'bad'

>> cellplot(c)

برای دستیابی به صفحات دیگر از این دستور استفاده می کنیم. cellplot(c(:,:,2))

معکوس کردن محور ها:

برنامه فاکتوریل: n!=n*(n-1)* (n-2)*....*2*1

```
n=input('enter n =');
fact=1;
for k=1:n
    fact=fact*k;
end
    disp([n fact])
```

تمرین : برنامه ای بنویسید که تعدادی ستاره را بصورت یک مثلث قائم الزاویه رسم کند.

****

a=input('enter a =');	enter a =5
for s=1:a;	*
for c=1:s;	
fprintf('*');	**
end	* * *
<pre>fprintf('\n');</pre>	
end	* * * *

تمرین: این برنامه را با while هم بنویسید.

```
a=input('enter a =');
s=1;
                                          enter a = 5
while s<=a
    c=1;
                                          *
    while c<=s
                                          **
         fprintf('*')
         c = c + 1;
                                          ***
     end
                                          ****
     s=s+1;
     fprintf(' \ n')
                                          ****
end
```

رسم تابع همراه با مجانب هایش :

توجه شود که متلب نمی تواند مجانب رسم کند اما برای رسم مجانب راهی پیشنهاد می کنیم و با مثال زیر بررسی می کنیم.

 $f(x) = \frac{3x^2+6x-1}{x^2+x-3}$: مجانب افقی (x= -2.3, x= 1.3) >> syms x >> f=(3*x^2+6*x-1)/(x^2+x-3); >> roots=solve('x^2+x-1') roots =

13^(1/2)/2 - 1/2

 $f(x) = \frac{x^2 + x - 1}{x + 1}$ (اب مایل : x=-1 : x=x

>> syms x

>> f=(x^2+x-1)/(x+1);

>> ezplot(f)

>> hold on

>> x1=-1;

>> y=-20:.01:20;

>> plot(x1,y,'r')

دستور rem : باقیمانده را محاسبه می کند.

رسم توابع دو متغيره

مثال:

$$(x-1)^2 + (y-3)^2 = 4$$
 بر روی ناحیه مدور $f(x,y) = x - 1 + y^2$ مثال: رسم $f(x,y) = x - 1 + y^2$

نکته: توجه شود که در این مثال از مختصات قطبی استفاده کردیم.

نمایش داده ها به صورت سیال:

>> streamslice(x,y,z,u,v,w,[],[],(zmax-zmin)/2)

دستور countorslice : این دستور را نیز بررسی کنید.

مثال: با برنامه زیر می توانید یک نوع نمایش سیال داده ها را مشاهده کنید.

Slicing Fluid Flow

- >> [x,y,z,v] = flow;
- >> xmin = min(x(:));
- >> ymin = min(y(:));
- >> zmin = min(z(:));
- >> xmax = max(x(:));
- >> ymax = max(y(:));
- >> zmax = max(z(:));
- >> hslice = surf(linspace(xmin,xmax,100),...

linspace(ymin,ymax,100),zeros(100));

- >> rotate(hslice,[-1,0,0],-45)
- >> xd = get(hslice,'XData');
- >> yd = get(hslice,'YData');
- >> zd = get(hslice,'ZData');

>> set(h,'FaceColor','interp',...

'EdgeColor','none','DiffuseStrength',.8)

>> hold on

- >> hx = slice(x,y,z,v,xmax,[],[]);
- >> set(hx,'FaceColor','interp','EdgeColor','none')
- >> hy = slice(x,y,z,v,[],ymax,[]);
- >> set(hy,'FaceColor','interp','EdgeColor','none')
- >> hz = slice(x,y,z,v,[],[],zmin);
- >> set(hz,'FaceColor','interp','EdgeColor','none')

>> daspect([1,1,1])

- >> axis tight
- >> box on
- >> view(-38.5,16)
- >> camzoom(1.4)
- >> camproj perspective

- >> lightangle(-45,45)
- >> colormap (jet(24))
- >> set(gcf,'Renderer','zbuffer')

>> colormap (flipud(jet(24)))

نمودار رسم ميدان: quiver

فرض کنید می خواهیم میدان اطراف یک دو قطبی را رسم کنیم.

>> aujver(x.v.Dx.Dv)	2.0	
	2	
	4000	

تمرین : بر ای یک تک قطبی الکتریکی با بار منفی همین کار را تکر ار کنید:

2

1

رسم گسسته

>> y=randn(1,5)

y = 0.5377 1.8339 -2.2588 0.8622 0.3188

>> stem(y)

رسم گسسته فوریه:

- >> alpha=0.02;
- >> beta=0.5;
- >> t=0:4:200;
- >> y=exp(-alpha*t).*cos(beta*t);
- >> plot(t,y)
- >> figure
- >> stem(t,y)
- >> xlabel('Time in \musecs')
- >> ylabel('magnitude')

مثال: جمع دو تابع a و b

>> stem(t,y,'--sr','fill')

- >> x=linspace(0,2*pi,60);
- >> a=sin(x); b=cos(x);
- >> st=stem(x,a+b);
- >> hold on
- >> pt=plot(x,a,'--r',x,b,'--g');

1.5

>> hold off

ریاضیات در متلب:

مثال : برنامه ای بنویسید که میانگین و انحراف معیار را محاسبه کند.

$$\begin{split} \bar{X} &= \sum_{i=1}^{n} \frac{x_{i}}{n} \qquad \qquad \delta = \sqrt{\frac{x - (\sum x_{i})^{2}}{n(n-1)}} \\ \text{n=0; sum_x1=0; sum_x2=0;} \\ &= \text{input('enter first value:');} \\ &\text{while x>=0} \\ &= n=n+1 \\ &= \text{sum_x1=sum_x1+x;} \\ &= \text{sum_x2=sum_x2+x^{2};} \\ &= x=\text{input('enter next value:');} \\ &\text{end} \\ &= x\_\text{bar=sum_x2./n;} \\ &\text{std\_dev=sqrt((n*sum_x2-sum_x1^{2})/n*(n-1));} \\ &= \text{average=sum_x1./n} \\ &\text{disp('results')} \\ &\text{disp('results')} \\ &\text{disp('results')} \\ &\text{disp('results')} \\ &\text{disp('results')} \\ &\text{fprintf('average=\$f\n',average)} \\ &\text{fprintf('mean_data=\$f\n',x\_bar)} \\ &\text{fprintf('std\_dev=\$f\n',std\_dev)} \\ &\text{fprintf('number_data=\$f\n',n)} \\ \\ &= \text{input('m=');} \\ &\text{n=input('m=');} \\ &\text{for ij=1:n} \\ &\quad \text{for jj=1:n} \\ &\quad \text{product=ii*jj} \\ &\quad \text{fprintf('\$d\$d=\$d\n',ii,jj,product)} \\ \end{split}$$

end

end

	محاسبات و عملیات ریاضی در متلب
	۱ - محاسبات سمبلیک
	۲- محاسبات عددی
	چند جمله ای ها:
$P(x)=ax^{n}+bx^{n-1}++c$	
>> p=[a b c]	
	مثال: دو چند جمله ای مقابل را با هم جمع کنید.
$p(x)=x^3+2x^2-1$ y $t(x)=-x^2+1$	
>> p=[1 2 0 -1]	
>> t=[0 -1 0 1]	
>> sum_1=p+t	
sum_1 =	
1 1 0 0	
	دستور poly2sym
>> poly2sym([1 1 0 0])	
ans=	
x^3 + x^2	
	ضرب دو عبارت سمبولیک
>> conv(p,t)	
ans =	
0 -1 -2 1 3 0 -1	

تقسیم دو عبارت سمبولیک >> a=[11230]; >> b=[2 1 0]; >> [q,r]=deconv(a,b) q = 0.5000 0.2500 0.8750 r = 0 0 0 2.1250 0 یافتن ریشه های چندجمله ای: دستور roots $P(x)=x^3+2x^2+3x+4$ >> p=[1 2 3 4] >> roots(p) ans = -1.6506 + 0.0000i-0.1747 + 1.5469i -0.1747 - 1.5469i ■ تعداد ریشه های مختلط یک معادله زوج است. **تمرین:** قضیه زیر را اثبات کنید: تعداد ریشه های موهومی یک چند جمله ای همواره عدد زوج است. تمرین: اگر چند جمله ای بسیار بزرگ داشته باشیم چگونه باید ریشه هایش را یافت؟

■ برای اینکه عددهای داده شده در متلب به صورت عمودی گذاشته شود ، مابین عددها از ; استفاده می کنیم. >> p=[1;-1;0] p = 1 -1 0 دستور poly2sym نمایش سمبولیک یک چندجمله ای را که ضرایب آن داده شده است نشان می دهد. چند جمله ای به صورت قراردادی با متغیر x نمایش داده می شود. >> poly2sym([10-10]) ans = $x^3 - x$ برای تغییر متغیر : >> poly2sym([1 0 -1 0],'t') ans = $t^3 - t$ دستور polyval برای یافتن مقدار تابع چندجمله ای از این دستور استفاده می کنیم: $f(x)=x^2-1$ f(0)=-1>> f=[10-1]; >> polyval(f,0) ans = -1 دستور subs

برای یافتن مقدار تابع غیرخطی از دستور subs استفاده می کنیم.

مثال:

تابع
$$f(x) = sinx + x^2\sqrt{x-1}$$
 مفروض است. مقدار تابع را در نقطه x=1 بیابید.

>> syms x

>> f=sin(x)+x.^2*(sqrt(x-1));

>> subs(f,x,1)

ans = sin(1)

>> sin (1) ans = 0.8415

دستور syms : با syms متغیر را به متلب می شناسانیم. مثال: تابع f(x)=x²+2x مفروض است. مطلوب است مقدار f(x-1) ؟

>> syms x

>> f=x.^2+2*x;

>> subs(f,x,x-1)

ans = $2^*x + (x - 1)^2 - 2$

مثال: مقدار تابع (f(x,y)=sinxy + xy(x+1 را در نقاط x=1 ، x=1 و y=1 بدست آورید.

>> syms x y

>> f=sin(x.*y)+x.*y.*(x+1);

>> subs(f,x,1) ans = $2^*y + sin(y)$

>> subs(f,y,1) $ans = sin(x) + x^*(x + 1)$

>> subs(f,x,0) ans = 0

چند جمله ای نیوتن

$$(x+y)^n = \binom{n}{0}x^{n-1} + \binom{n}{1}x^{n-2}y + \cdots$$

>> syms x y

>> expand((x+y)^3)

ans = x^3 + 3*x^2*y + 3*x*y^2 + y^3

ضرب جملات نيوتن:

>> factor(ans)

$$ans = (x + y)^3$$

توجه: expand≠collect=factor

ساده سازی چندجمله ای ها:

>> syms x

>> f(x)=x.^4+3.*x.^2-3.*x.^4+5.*x.^2+x-1;

>> simplify(f)

 $ans(x) = -2^*x^4 + 8^*x^2 + x - 1$

>> simplify(f)

ans = $(tan(x)^2 + 2)/tan(x)$

برای ساده سازی و قشنگ تر نوشتن جواب از دستور (pretty(ans استفاده می شود.

>> pretty(ans) 2 tan(x) + 2 ----tan(x)

دستور simple با تشريحات جواب را نشان مي دهد:

```
f(x) = \frac{\sin x + \sin 3x + \sin 5x}{\cos x + \cos 3x + \cos 5x}
 >> syms x
 >> f(x)=(sin(x)+sin(3.*x)+sin(5.*x))./(cos(x)+cos(3.*x)+cos(5.*x));
 >> simple(f)
 simplify: sin(3*x)/cos(3*x)
   radsimp: (\sin(3^*x) + \sin(5^*x) + \sin(x))/(\cos(3^*x) + \cos(5^*x) + \cos(x))
   simplify(Steps = 100): tan(3*x)
   combine(sincos): (\sin(3^*x) + \sin(5^*x) + \sin(x))/(\cos(3^*x) + \cos(5^*x) + \cos(x))
   combine(sinhcosh): (sin(3*x) + sin(5*x) + sin(x))/(cos(3*x) + cos(5*x) + cos(x))
   combine(ln): (\sin(3^*x) + \sin(5^*x) + \sin(x))/(\cos(3^*x) + \cos(5^*x) + \cos(x))
   factor: (\sin(3^*x) + \sin(5^*x) + \sin(x))/(\cos(3^*x) + \cos(5^*x) + \cos(x))
   expand:
 sin(x)/(3*cos(x) - 16*cos(x)^3 + 16*cos(x)^5) - (8*cos(x)^2*sin(x))/(3*cos(x) - 16*cos(x)^3 + 16*cos(x)^3)
 16*\cos(x)^{5} + (16*\cos(x)^{4}*\sin(x))/(3*\cos(x) - 16*\cos(x)^{3} + 16*\cos(x)^{5})
   combine:
   (\sin(3^*x) + \sin(5^*x) + \sin(x))/(\cos(3^*x) + \cos(5^*x) + \cos(x))
   rewrite(exp):
 ((\exp(-x^*i)^*i)/2 - (\exp(x^*i)^*i)/2 + (\exp(-x^*3^*i)^*i)/2 - (\exp(x^*3^*i)^*i)/2 + (\exp(-x^*5^*i)^*i)/2 - (\exp(x^*3^*i)^*i)/2 - (\exp(x^*i)^*i)/2 - (\exp(x^*i)/
 (\exp(x^{5*i})^{i})/2)/(\exp(-x^{i})/2 + \exp(x^{i})/2 + \exp(-x^{3*i})/2 + \exp(x^{3*i})/2 + \exp(-x^{5*i})/2 + \exp(-x^{5*i})/2
 exp(x*5*i)/2)
      rewrite(sincos):
    (\sin(3^*x) + \sin(5^*x) + \sin(x))/(\cos(3^*x) + \cos(5^*x) + \cos(x))
```

rewrite(sinhcosh):

```
-(\sinh(x^*i)^*i + \sinh(x^*3^*i)^*i + \sinh(x^*5^*i)^*i)/(\cosh(x^*i) + \cosh(x^*3^*i) + \cosh(x^*5^*i))
rewrite(tan):

-((2^*\tan(x/2))/(\tan(x/2)^2 + 1) + (2^*\tan((3^*x)/2))/(\tan((3^*x)/2)^2 + 1) + (2^*\tan((5^*x)/2))/(\tan((5^*x)/2)^2 + 1))/((\tan(x/2)^2 - 1)/(\tan(x/2)^2 + 1) + (\tan((3^*x)/2)^2 - 1)/(\tan((3^*x)/2)^2 + 1) + (\tan((5^*x)/2)^2 - 1)/(\tan((5^*x)/2)^2 + 1)))
mwcos2sin:

-(\sin(3^*x) + \sin(5^*x) + \sin(x))/(2^*\sin(x/2)^2 + 2^*\sin((3^*x)/2)^2 + 2^*\sin((5^*x)/2)^2 - 3)
collect(x):

(\sin(3^*x) + \sin(5^*x) + \sin(x))/(\cos(3^*x) + \cos(5^*x) + \cos(x))
```

```
ans(x) = tan(3*x)
```

```
>> simplify(f)

ans(x) =

sin(3*x)/cos(3*x)

>> pretty(f)

\frac{\sin (3 x) + \sin (5 x) + \sin (x)}{\cos (3 x) + \cos (5 x) + \cos (x)}

\frac{b(s)}{a(s)} = \frac{b_1 s^m + b_2 s^{m-1} + \dots + b_n}{a_1 s^n + a_2 s^{n-1} + \dots + a_n} = \frac{r_1}{s - p_1} + \frac{r_2}{s - p_2} + \dots + k(s)

= عملگر لاپلاس S=\delta+jw S=\delta+jw
```

مثال:

$\frac{b(s)}{a(s)} = \frac{-1+i}{s+i} + \frac{-1-i}{s-i} + k(s)$
>> b=[2 1 0 -1];
>> a=[1 0 1];
>> [r p k]=residue(b,a)
r =
-1.0000 + 1.0000i
-1.0000 - 1.0000i
p =
0.0000 + 1.0000i
0.0000 - 1.0000i
k =K(s)=2s+1
2 1
2 1
2 1 >> r=[1 2 3];
2 1 >> r=[1 2 3]; >> p=[-1 -3 -5];
2 1 >> r=[1 2 3]; >> p=[-1 -3 -5]; >> k=1;
2 1 >> r=[1 2 3]; >> p=[-1 -3 -5]; >> k=1; >> [b,a]=residue(r,p,k)
2 1 >> r=[1 2 3]; >> p=[-1 -3 -5]; >> k=1; >> [b,a]=residue(r,p,k)
2 1 >> r=[1 2 3]; >> p=[-1 -3 -5]; >> k=1; >> [b,a]=residue(r,p,k) b = 1 15 55 49 $\frac{b(s)}{(s)} = \frac{s^3 + 15s^2 + 55s + 49}{3 + 0.3 + 20 + 15}$

دستور solve

این دستور بر ای حل معادلات غیر خطی به کار می رود.

فرض کنید می خواهیم معادله درجه ی دوم را در حالت کلی حل کنیم: ax²+bx²+c=0

>> syms a b c x

```
>> solve('a*x^2+b*x+c=0');
```

>> syms a b c x

```
>> solve('a*x^2+b*x+c=0')
```

ans =

 $-(b + (b^2 - 4^*a^*c)^{(1/2)})/(2^*a)$

 $-(b - (b^2 - 4^*a^*c)^{(1/2)})/(2^*a)$

>> pretty(ans)

+-		-+
I	2 1/2	Ι
I	b + (b - 4 a c)	Ι
		Ι
I	2 a	Ι
		Ι
	2 1/2	Ι
I	b – (b – 4 a c)	Ι
		Ι
	2 a	Ι
+-		

x²-4x+2=0

>> syms x

>> solve('x^2-4*x+2');

>> syms x

>> solve('x^2-4*x+2')

مثال:

ans =

2^(1/2) + 2

2 - 2^(1/2)

>> pretty(ans)

حل دستگاه با دستور solve

 $\begin{cases} x - y = 5 \\ x + y = 10 \end{cases}$

>> syms x y

```
>> s=solve('x-y=5','x+y=10');
```

>> s=[s.x s.y]

s = [15/2, 5/2]

 $\begin{cases} x - siny = x \\ xy - sinx = 1 \end{cases}$

>> syms x y

>> s=[s.x s.y]

s =

[-1.5707963267948966192312084391505,0]

دستور dsolve : دستور dsolve برای حل معادلات دیفر انسیل به کار می رود.

$$y' \rightarrow Dy$$
  $y'' \rightarrow D2y$ $y''' \rightarrow D3y$
 $y'=xy$:
 $z = dsolve('Dy=x^*y','x')$
 $z = c5^*exp(x^2/2)$
 $y''-2y'+y=xe^x$, $y(0)=1$, $y'(-1)=-1$
 $z = dsolve('D2y-2^*Dy+y=x^*exp(-x)', 'y(0)=1', 'Dy(-1)=-1')$
 $z = piecewise([x^*exp(-x) == exp(1) + 1, {x^*exp(-x) - exp(1)^*exp(t) + C4^*t^*exp(t)}], [x^*exp(-x) ~= exp(1) + 1, {}])$
 $z = xonig(1) + 1, {}](x)$
 $z = xonig(1) + 1, {}[x^*exp(-x) - exp(1)^*exp(t) + C4^*t^*exp(t)]], [x^*exp(-x) ~= exp(1) + 1, {}]])$
 $z = xonig(1) + 1, {}](x)$
 $z = xonig(1) + 1, {}[x^*exp(-x) - exp(1)^*exp(t) + C4^*t^*exp(t)]], [x^*exp(-x) ~= exp(1) + 1, {}]])$
 $z = xonig(1) + 1, {}](x)$
 $z = xonig(1) + 1, {}[x](x)$
 $z = xonig(1) + 1, {}[x](x$

```
■ برای تعریف تابع از دستورات روبرو استفاده می کنیم:
```

```
@ f(x) - inline(f) - function

>> syms x y

>> f=@(x,y)(sin(x.*y)-x./y);

>> diff(f,x)

ans = y*cos(x*y) - 1/y

>> diff(f,y)

ans = x*cos(x*y) + x/y^2

>> diff(f,x,4)

ans = y^4*sin(x*y)

>> diff(f,y,3)

ans = (6*x)/y^4 - x^3*cos(x*y)
```

دستور limit : دستور <u>حد</u> در متلب ، limit می باشد.

$$\lim_{x \to \infty} \left(1 + \frac{1}{x} \right)^x = e$$

>> syms x

>> limit((1+1/x)^x,x,inf)

ans = exp(1)

 $\lim_{x \to 0} \frac{\sin x}{x} = 1$ >> limit(sin(x)/x,x,0) ans = 1

$$\begin{split} \lim_{x \to 0^{-}} \frac{|x|}{x} &= -1 \\ >> \limit(abs(x)./x,x,0,'left') \\ ans &= -1 \\ & \vdots \\ int \in uation (x, x, x, 0, 'left') \\ ans &= -1 \\ & \vdots \\ int \in uation (x, x, x, 0, 'left') \\ & = 1 \\ int \in uation (x, x, x, 0, 'left') \\ & = 1 \\ int \in uation (x, x, x, 0, 'left') \\ & = 1 \\ int \in uation (x, x, x, 0, 'left') \\ & = 1 \\ int \in uation (x, x, x, 0, 'left') \\ & = 1 \\ int \in uation (x, x, x, 0, 'left') \\ & = 1 \\ int \in uation (x, x, x, 0, 'left') \\ & = 1 \\ int \in uation (x, x, x, 0, 'left') \\ & = 1 \\ int (sin(x), 0, pi) \\ &$$
مثال:

$$\int x e^{ax} dx = ?$$

>> syms a x

>> int(x*exp(a*x),x)

ans = (exp(a*x)*(a*x - 1))/a^2

$$\int e^{ax} \sin(x) dx = ?$$

>> int(exp(a*x)*sin(x),x)

```
ans = -(exp(a^*x)^*(cos(x) - a^*sin(x)))/(a^2 + 1)
```

>> pretty(ans)

$$\int_{1}^{e^{4}} \int_{0}^{x} \frac{dy \, dx}{(x+y)^{2}} = ?$$

>> syms x y

>> int(int(1./(x+y)^2,y,0,x),x,1,exp(4))

ans = log(960500813064011/17592186044416)/2

جواب را تا ۴ رقم اعشار نشان می دهد.

ans = 2.0

$$\int_{0}^{1} \int_{0}^{1} \int_{0}^{1} xyz \, dx \, dy \, dz =?$$

>> syms x y z

```
>> int(int(int(x*y*z,x,0,1),y,0,1),z,0,1)
```

ans = 1/8

سری ها:

دستور symsum

$$s = \sum_{k=0}^{5} k^2 = 0^2 + 1^2 + 2^2 + 3^2 + 4^2 + 5^2$$

>> syms k

>> symsum(k^2)

ans = $k^3/3 - k^2/2 + k/6$

>> symsum(k^2,k,0,5)

ans = 55

دستور sym

>> sym(2/3)

ans = 2/3

>> sym(2/3,'d') _____ d: double

ans = 0.666666666666666666965923251249478

>> sym(2/3,'f') ______ f: float

ans = 6004799503160661/9007199254740992

تمرین: مجموع ۲۰ عدد فرد متوالی و ۲۰ عدد زوج متوالی را بدست آورید.

سری تیلور:

$$s = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{x^k}{k!} = 1 + x + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^3}{3!} + \cdots$$

>> syms k x

ans = exp(x)

$$f(z) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n (z - z_0)^n = a_0 + a_1 (z - z_0) + \cdots$$

بسط مک لورن:

$$a_n = \frac{f^{(n)}(z)}{n!} \qquad z_0=0$$

•
$$e^{z} = 1 + z + \frac{z^{2}}{2!} + \frac{z^{3}}{3!} + \dots = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{z^{n}}{n!}$$

• sinz =
$$z - \frac{z^3}{3!} + \frac{z^5}{5!} - \dots = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n z^{2n+1}}{(2n+1)!}$$

•
$$cosz = 1 - \frac{z^2}{2!} + \frac{z^4}{4!} - \dots = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n z^{2n}}{(2n)!}$$

دستور taylor

>> syms x

taylor(sin(x))

ans = $x^5/120 - x^3/6 + x$

>> taylor(1/5+4*cos(x))

ans = x^4/6 - 2*x^2 + 21/5

taylortool: این دستور را در پنجره command نوشته و اجرا کنید. پنجره ای باز می شود که در آن خط آبی ، نمودار اصلی و خط قرمز ، تقریب را نشان می دهد.

>> taylortool

طول یک خط در فضا:

$$\begin{split} l &= \int_{a}^{b} \sqrt{\left(\frac{dx}{dt}\right)^{2} + \left(\frac{dy}{dt}\right)^{2} + \left(\frac{dz}{dt}\right)^{2}} \\ \text{induction in the index in the index in the index in the index index index in the index in$$

>> sum(sqrt(diff(2.*t).^2+diff(t.^2).^2+diff(log(t).^2)))

ans = 4.9149

🔳 دستورات از داخل به خارج داده می شود.

لاپلاس:

>> laplace(f)

$$F(s) = \int_0^\infty f(x) e^{-st} dx$$

معكوس لاپلاس:

>> ilaplace(f)

مثال:

>> syms t

>> f=1/t;

>> laplace(f)

ans = laplace(1/t, t, s)

>> syms s

>> f=1/(s^2+4);

>> ilaplace(f)

ans = sin(2*t)/2

تبديل فوريه :

>> fourier(f)

معكوس فوريه:

>> ifourier(f)

	مثال:
$\mathbf{f}(\mathbf{x}) = \mathbf{e}^{-\mathbf{x}^2}$	
>> syms x	
>> f=exp(-x^2);	
>> fourier(f)	
ans = $pi^{1/2} \exp(-w^{2/4})$	
	مثال : معکوس تبدیل فوریه تابع زیر را بیابید.
$\mathbf{F}(\boldsymbol{\omega}) = \mathbf{e}^{\frac{-\boldsymbol{\omega}^2}{4}}$	
>> syms w	
>> f=exp(-w^2/4);	
>> ifourier(f)	
$ans = exp(-x^2)/pi^{1/2}$	
	تابع گاما:
>> gamma(x)	
$\Gamma(\mathbf{x}) = \int_0^\infty e^{-\mathbf{x}} \cdot \mathbf{x}^{a-1} \cdot d\mathbf{x}$	
$ (\Gamma(n+1) = n! n \in \mathbb{N} $	
$(\mathbf{I}(\mathbf{n}+\mathbf{I})=\mathbf{n}\mathbf{I}(\mathbf{n})$	- 11:10
>> syms t	
· >> u=diff(gamma(t^2-1))	
u = 2*t*gamma(t^2 - 1)*psi(t^2 - 1)	
>> subs(t,1)	

ans = 1

تبديل فوريه گسسته: DFT

$$\begin{split} F_k &= \sum_{n=0}^{N-1} f_n e^{-ik\omega n} & \text{for } k = 0 \sim N-1 \\ f_n &= \frac{1}{n} \sum_{n=0}^{N-1} F_k e^{ik\omega n} & \text{for } n = 0 \sim N-1 \end{split}$$

تبديل فوريه Fast fourier transform) : FFT)

$$\begin{split} F_{k} &= \sum_{n=0}^{(N/2)-1} f_{n} e^{-i(2\pi/\omega)kn} + \sum_{n=N/2}^{N-1} f_{n} e^{-i(2\pi/N)kn} \\ F_{2k} &= \sum_{n=0}^{(N/2)-1} (f_{n} + f_{(n+N/2)}) \omega^{2kn} \end{split}$$

$$F_{2k+1} = \sum_{n=0}^{\infty} (f_n - f_{(n+N/2)}) \omega^n \omega^{2kn}$$

توان سيگنال:

$$P = \frac{1}{T} \int_{-\frac{T}{2}}^{\frac{T}{2}} f_{(t)}^{2} dt$$

تبديل فوريه كسسته:

 $\omega_N = e^{(2\pi i)/N}$

 $X(k) = \sum_{i=1}^{N} x(j) \omega_{N}^{(j-1)(k-1)}$

 $X(j) = \frac{1}{N} \sum_{k=1}^{N} x(k) \omega_N^{-(j-1)(k-1)}$

حل دستگاه معادلات دیفرانسیل خطی:

مثال:

 $\begin{cases} {y'}_1 = 2y_1 - 5y_2 \\ {y'}_2 = 5y_1 - 6y_2 \end{cases}$

>> syms y1 y2

y1 = -(exp(-2*t)*(3*C2*cos(3*t) - 4*C1*cos(3*t) + 3*C1*sin(3*t) + 4*C2*sin(3*t)))/5

$$y^2 = exp(-2^*t)^*(C1^*cos(3^*t) - C2^*sin(3^*t))$$

روش اویلر در حل مسائل:

h: طول گام حرکت

مثال:

روش رانگه کوتا: (runge-kutta)

■ دقت این روش از روش اویلر بیشتر می باشد.
 ■ الگوریتم محاسباتی این روش ode45 و ode23 و خطا از مرتبه (o(h3) یا order 3

$$y_{i+1} = y_i + h/b(k_1 + 2k_2 + 2k_3 + k_4)$$

$$k_1 = f(t_i + y_i)$$

$$k_2 = f(t_i + \frac{h}{2}, y_i + \frac{h}{2} * k_1)$$

$$k_3 = f(t_i + \frac{h}{2}, y_i + \frac{h}{2} * k_2)$$

$$k_4 = f(t_i + h_1, y_i - h^* k_2)$$

قانون هوک
$$w = \sqrt{k/m}$$
 فرکانس حرکت زاویه ای
م

حل مسئله به روش اويلر:

معادله مکان:
$$rac{d^2x}{dt^2} + rac{k}{m}x = 0$$

در scrip می نویسیم:

%d^2(x)/dt^2=-w^2*x

%w=sqrt(k/m)

%i,cxo=x(t,0)=1,r(0)=r(t,0)=0

%simple harmonic oscilator-euter's method colsall

k=1;m=1;

```
w=sqrt(k/m);
```

```
h=0.1;
```

```
t=0:h:20;
```

```
n=length(t);
```

```
x=zeros(1,n);
```

```
r=zeros(1,n);
```

```
x(1)=1;
```

```
~(-) -,
```

```
r(1)=0;
```

```
for i=1:n-1;
x(i+1)=x(i)+h*r(i); معادله مکان
```

```
r(i+1)=r(i)-h*w^2*x(i); معادله سرعت
end
```

```
subplot(2,1,1)
plot(t,x)
```

```
subplot(2,1,2)
```

plot(r,t)

حل مسئله با روش رانگه - كوتا:

محاسبات عددى

روش نيوتن

```
ریشه حدسی F(x)=0 x<sub>0</sub>=1
```

 $x_{n+1} = x_n - \frac{f(x_n)}{f'(x_n)}$

این رابطه تکرار می شود پس حلقه داریم و شرط خروج از حلقه $x_{n+1} - x_n | < \epsilon$ می باشد.

```
File → new → script
function [xn,k,err]=newton (f,x0,e)
syms x h
g=inline(limit(((f(x+h)-f(x))/h),h,0));
k=1;
xn=x0-(f(x0)/g(x0));
while abs(xn-x0)>e
    disp(xn)
    x0=xn;
    xn=x0-(f(x0)./g(x0));
    k=k+1;
end
err=abs(xn-x0);
disp(xn)
```

در پنجره command :

```
>> f=inline('sin(x)-x+0.5');
```

```
>> [xn,k,err]=newton(f,pi/2,0.0001)
```

xn=1.49

K=3

روش تصنيف (وترى):

$$\begin{split} x_2 &= \frac{x_0 f(x_1) - x_1 f(x_0)}{f(x_1) - x_1 f(x_0)} \\ \text{File} \rightarrow \text{new} \rightarrow \text{script} \\ &\text{function } [x_2, k, \text{err}] = \text{vatari}(f, x_0, x_1, e) \\ &k=1; \\ x_2 &= ((x_0 * f(x_1) - x_1 * f(x_0)) / (f(x_1) - f(x_0))); \\ &\text{while } abs(x_2 - x_1) > e \\ & \text{disp}(x_2); \\ & x_0 = x_1; \\ & x_1 = x_2; \\ & x_2 = ((x_0 * f(x_1) - x_1 * f(x_0)) / (f(x_1) - f(x_0))); \\ & \text{k=k+1}; \\ &\text{end} \\ &\text{disp}(x_2) \\ &\text{err} = abs(x_2 - x_1) \end{split}$$

این روش را برای تابعی با شرایط زیر در پنجره command اجرا می کنیم.

```
f(x)=x^{2}-2 [1,2] err=10^{-3}
>> f=inline('x^2-2')
>> [x2,k,err]=vatari(f,1,2,0.001)
x2 = 1.4142
k = 4
err = 4.2271e-04
```

سیمولینک (simulink) :

ابتدا بر روی آیکن 💷 کلیک می کنیم تا پنجره ی Simulink Library Browser باز شود.

سپس از مسیر file/ new/ model پنجره ی سفیدی برای ایجاد مدل باز می شود.

حال مي توانيم بلوک هاي مورد نياز را از قسمت Simulink Library Browser يافته ودر اين صفحه درگ کنيم.

مثال: می خواهیم موج ایجاد شده توسط یک منبع سینوسی را به وسیله ی اسکوپ مشاهده کنیم. بدین منظور ابتدا از طریق مسیرهای زیر بلوک های مورد نیاز را یافته و مدار مورد نظر را طراحی می کنیم.

Simulink/ sources/ sine wave

Simulink/ sinks/ scope

نكته: برای تغییر تنظیمات هركدام از بلوك ها بر روی آن دابل كلیك می كنیم تا پنجره ی میانبر properties مربوط به آنها باز شود و سپس می توانیم برخی از تنظیمات را تغییر دهیم.

برای اجرای مدل طراحی شده از نوار بالای صفحه ی model بر روی آیکن 💌 (Run) کلیک می کنیم. سپس روی scope دابل کلیک کرده و بدین ترتیب موج ایجاد شده مشاهده می شود.

نکته: با کلیک روی آیکن 🖼 (Autoscale) واقع بر روی صفحه ی scope می توان موج ظاهر شده را واضح تر مشاهده کرد.

برخی از ویژگیهای سیمولینک:

- برای انتخاب اسیلوسکوپ (scope) در سیمولینک از بلوک sinks استفاده می شود.
- برای انتخاب صفحه نمایش (display) سیمولینک از بلوک sinks استفاده می شود.
- برای انتخاب یک مقدار ثابت (constant) در سیمولینک به بلوک commonly Used Blocks مراجعه می شود.
  - برای کار با اعداد مختلط از بلوک math operations در سیمولینک استفاده می شود.
    - مدهای STL Accelerator Normal : simulations
    - پسوند فایل های simulink بر ای ذخیره سازی mdl می باشد.
      - زمان شبيه سازى به صورت پيش فرض 10 ثانيه مى باشد.
    - برای رفتن به تنظیمات مدل در سیمولینک از دستور میانبر ctrl + E استفاده می شود.
      - برای تحلیل معادلات حالت در سیمولینک از بلوک Stateflow استفاده می شود.
      - برای ایست دادن به شبیه سازی در سیمولینک به بلوک sinks مراجعه می شود.
  - برای ایجاد یک زیرسیستم در سیمولینک (subsystem) از گزینه های منو Edit انتخاب می شود.
    - برای ایجاد یک مدل جدید در سیمولینک از دستور میانبر ctrl + N استفاده می شود.

مثال:

می خواهیم مدار زیر را در simulink طراحی و اجرا کنیم.

بلوک های مورد نیاز را از مسیر های زیر می یابیم.

Simulink/ Sources/ Sine Wave

Simulink/ Continuous/ Integrator

Simulink/ Continuous/ Derivative

Simulink/ Signal Routing/ Mux

Simulink/ Sinks/ Scope

توجه: Mux دارای دو ورودی است. برای ایجاد ورودی های بیشتر، در اینجا ۳ ورودی، بر روی آن دابل کلیک کرده و در پنجره ی باز شده پارامتر Number of inputs را از عدد ۲ به عدد ۳ تغییر می دهیم.

	Mux
	Multiplex scalar or vector signals.
$\Rightarrow$	Parameters Number of inputs: 3 Display option: bar

سپس با کلیک روی آیکون 💽 آن را اجرا کرده و بر روی اسکوپ دابل کلیک می کنیم تا هر سه موج ظاهر شود. برای مشاهده بهتر روی گزینه Atouscale کلیک می کنیم.

می توان فرکانس و دامنه منبع را تغییر داده و تغییرات نمودار را مشاهده و بررسی کنیم. برای این منظور روی منبع سینوسی دابل کلیک کرده و دامنه (Amplitude) و فاز (Frequency) آن را تغییر می دهیم.

	🖀 Source Block Parameters: Sine Wave
	Use the sample-based sine type if numerical problems due to running for large times (e.g. overflow in absolute time) occur.
	Parameters
🛃 Scope	Sine type: Time based
▤◙!◙!♥ऄ!◨ᄣᄣ▣≞≒	Time (t): Use simulation time
5	Amplitude:
	2
	Bias:
	Frequency (rad/sec):
	Phace (rad):
³ 0 2 4 6 8 10	
Time offset: 0	Sample time:
	0
	☑ Interpret vector parameters as 1-D
	< ×
	OK Cancel Help Apply

نکته: با فعال کردن تیک legend در تنظیمات scope ، راهنمای legend بر روی صفحه scope نمایش داده میشود.

مثال: برای رابطه ی (y=A sin(wt) + B tan(wt مداری طراحی کرده و آن را حل کنید.

به عنوان مثال رابطه ی (sot) + tan (50t) را در نظر می گیریم. برای حل چنین مسائلی ابتدا ضرب و تقسیم را طراحی و ایجاد کرده و سپس به جمع و تفریق می پردازیم.

بلوک های مورد نیاز را می توان از مسیر های زیر انتخاب کرد.

Simulink/ Sources/ Clock

Simulink/ Sources/ Constant

Simulink/ Math Operations/ Product

Simulink/ Math Operations/ Trigonometric Function

Simulink/ Math Operations/ Gain

Simulink/ Math Operations/ Sum

Simulink/ Sinks/ Scope

برای ایجاد tan بر روی Trigonometric function دابل کلیک کرده و در قسمت function تابع tan را انتخاب می کنیم. می توان با دابل کلیک بر روی sum برخی از تنظیمات آن را به صورت زیر تغییر داد:

Main	Signal Attributes	
Icon sha	ape: rectangular	*
List of s	igns:	
+ +		
Sample	time (-1 for inherited):	
-1		

برای ایجاد کردن ۲ روی Gain متصل به sin دابل کلیک کرده و در قسمت Gain عدد ۲ را وارد می کنیم.

برای وارد کردن مقدار w که برابر با ۵۰ است بر روی constant دابل کلیک کرده و در قسمت constant value عدد ۵۰ را وارد می کنیم.

حال می توانیم این مدار را Run کنیم.

مثال: معادله مقابل را شبیه سازی کنید.

با پیمودن مسیر های زیر بلوک های مورد نیاز را بیابید.

Simulink/ Sources/ Clock

Simulink/ Sources/ Constant

Simulink/ Math Operations/ Sum

Simulink/ Math Operations/ Math Function

Simulink/ Sinks/ XY Graph

باید قبل از اجرای مدل برخی از تنظیمات را به صورت زیر تغییر دهید.

روی sum دابل کلیک کرده و برخی از تنظیمات را به صورت زیر تغییر دهید.

Main	Signal Attributes	
Icon sha	ape: rectangular	~
List of s	igns:	
-+		
Sample	time (-1 for inherited):	
-1		

بر روی XY Graph دابل کلیک کرده و تنظیمات آنرا به صورت زیر تغییر دهید.

🔁 Sink Block Parameters: XY Graph	×
- XY scope. (mask) (link)	-
Plots second input (Y) against first input (X) at each time step to create an X-Y plot. Ignores data outside the ranges specified by x-min, x-max, y-min, y-max.	
Parameters	
x-min:	
0	
x-max:	
5	
y-min:	
0-10	
y-max:	
100	
Sample time:	
-1.	
OK Cancel Help Apply	

• روی math function دابل کلیک کرده و مقدار function را به صورت زیر تغییر می دهیم.

Main	Signal Attrib	utes	
Function:	square		~
Output si	gnal type: a	uto	~
Sample time (-1 for inherited):			
-1			

Page 98

آموزش Matlab

• روی math function1 دابل کلیک کرده و مقدار function را به صورت زیر تغییر می دهیم.

نمای ۲ → Square

- روی constant دابل کلیک کردہ و مقدار constant value را بر ابر با 5 قرار دھید.
- روی constant1 دابل کلیک کرده و مقدار constant value را بر ابر با 3 قرار دهید.

پس از اجرا نمودار زیر مشاهده می شود.

توجه :

Gain را می توان با ctri + R برگرداند.

می توانید با پیمودن مسیر های زیر بلوک های مورد نیاز را بیابید.

Simulink/ Sources/ Constant

Simulink/ Math Operations/ Sum

Simulink/ Math Operations/ Gain

Simulink/ Math Operations/ Math Function

Simulink/ Sinks/ Scope

Simulink/ Continuous/ Integrator

قبل از اجرای مدل ، تنظیمات زیر لازم است:

- روی constant دابل کلیک کرده و مقدار constant value را بر ابر با 100 قرار دهید.
- روی Gain1 دابل کلیک کرده و مقدار Gain را برابر با 0.06- قرار دهید. (می توان منفی را در sum وارد کرد.)
  - روی Gain2 دابل کلیک کردہ و مقدار Gain را بر ابر با 1/1000 قرار دہید.
  - روی function math دابل کلیک کرده و function را برابر با square قرار دهید.

🚰 Function Block Parameters: Math Function 🛛 🛛 🔀		
- Math		
Mathematical functions including logarithmic, exponential, power, and modulus functions. When the function has more than one argument, the first argument corresponds to the top (or left) input port.		
Main Signal Attributes		
Function: square	-	
Output signal type: auto	-	
Sample time (-1 for inherited):		

پس از اجرا می توان نمودار زیر را در صفحه اسکوپ مشاهده کرد.

مثال: برنامه زیر دو عدد مختلط را گرفته، قسمت موهومی و حقیقی را جدا کرده و با هم جمع کرده و نشان می دهد.

Simulink/ Sources/ Constant

Simulink/ Math Operations/ Sum

Simulink/ Math Operations/ Complex to Real-Imag

Simulink/ Math Operations/ Real-Imag to Complex

Simulink/ Signal Routing/ From

Simulink/ Signal Routing/ Goto

Simulink/ Sinks/ Display

پس از اجرا داریم:

روش حل مسئله : ode45

در پنجره Editor دستورات زیر را بنویسید:

```
new_system('Example1')
open_system('Example1')
add_block('Simulink/Sources/Sine Wave','Example1/input')
add_block('Simulink/Continuous/Integrator','Example1/int')
add_block('Simulink/Sinks/Scope','Example1/output')
set_param('Example1/input','position',[120 150 180 200])
set_param('Example1/int','position',[220 150 280 200])
set_param('Example1/output','position',[320 150 380 200])
add_line('Example1','input/1','int/1')
add_line('Example1','int/1','output/1')
```

پس از اجرا داریم:

y=Aexp(-st).sin(ωt-phi)

تنظيمات مورد نياز:

- روی Gain دابل کلیک کرده و مقدار gain را برابر با 0.5- قرار دهید.
- روی Gain1 دابل کلیک کرده و مقدار Gain را برابر با 2 قرار دهید.
- روی product دابل کلیک کرده و مقدار number of inputs را بر ابر با 3 قرار دهید.
- روی constant1 دابل کلیک کرده و مقدار constant value را برابر با pi/4 قرار دهید.

روی sum دابل کلیک کرده و list of signs را به صورت -+| تغییر دهید

پس از اجرا نمودار زیر مشاهده می شود.

مثال: حل معادله f=0

 $x^3 + 3^*x^2 - 2 = 0$

1- , 0.73 , 2.732- : ريشه ها

Simulink/ Sources/ Constant

Simulink/ Math Operations/ Algebraic Constraint

Simulink/ Math Operations/ Math Function

Simulink/ Math Operations/ Gain

Simulink/ Math Operations/ Sum

Simulink/ Sinks/ Display

 روی بلوک Algebraic constraint دابل کلیک کرده و در قسمت initial guess یک حدس اولیه برای مثال عدد 5- را وارد می کنیم و اجرا می کنیم تا ریشه نمایان شود. برای یافتن دیگر ریشه ها مقدار حدس اولیه را تغییر داده و اجرا می کنیم.

Initial guess : -1 $\rightarrow$ x=-1

Initial guess : -5 $\rightarrow$ x=-2.732

Initial guess : 5 $\rightarrow$ x=0.7321

مثال:

3x^2 - 4sin(x)-cos(x)=0

Simulink/ Math Operations/ Algebraic Constraint

Simulink/ Math Operations/ Math Function

Simulink/ Math Operations/ Gain

Simulink/ Math Operations/ Trigonometric Function

Simulink/ Math Operations/ Sum

Simulink/ Sinks/ Display

برای Algebraic Constraint یک حدس اولیه وارد کرده و آن را اجرا می کنیم.

initial guess: 5 $\rightarrow$ x= 1.165

مثال:

Simulink/ Sources/ Constant

Simulink/ Math Operations/ Algebraic Constraint

Simulink/ Math Operations/ Gain

Simulink/ Math Operations/ Sum

Simulink/ Sinks/ Display

در هر دو بلوک Algebraic constraint مقدار initial guess را 5- وارد کرده و مدل را اجرا کردیم. جواب ها به صورت زیر بدست آمدند.

x= -0.4615 y= 0.8462

مثال:

Simulink/ Sources/ Sine Wave

Simulink/ Sinks/ Scope

Simulink/ Ports & Subsystems/ If

Simulink/ Ports & Subsystems/ If Action Subsystem

روی scope دابل کلیک کرده و سپس روی آیکن parameters کلیک کرده و مقدار number of axes
 را از 1 به 2 تغییر می دهیم.

Scope	🗖 🔀 😼 'Scope' parameters 📃 🗖 🔀
	General History Style
5	Axes Number of axes: 2
0	Time range: auto
5, , , ,	Tick labels: bottom axis only
	Sampling
5	Decimation M 1
0 2 4 6 8 Time offset: 0	10 OK Cancel Help Apply

حال بر روی Run کلیک می کنیم.

حال مي توانيم نمودار حاصل را در صفحه اسكوپ مشاهده كنيم.

سلول گيلبرت:

شماتیك سلول گیلبرت به صورت زیر می باشد .همانطور كه مشاهده می شود، دارای دو ورودی Vid1 و Vid2 می باشد. . بسته به اینكه سیگنال كوچك باشند یا سیگنال بزرگ، كار ایی سلول گیلبرت فرق خواهد كرد بابابراین بر اي سلول گیلبرت كاربردهاي زیر متصور می باشد: ۱. در صورتی كه هر دو ورودي فوق سیگنال كوچك باشد(۷۲۳>)در اینصورت مدار منكور بصورت یك ضرب كننده آنالوگ عمل خواهد كرد. ۲. در صورتي كه يكي از آنها به صورت سیگنال كوچك و دیگري بصورت سیگنال بزرگ باشد، مدار بصورت یك مدولاتور عمل خواهد كرد. ۳. در صورتیكه هر دو سیگنال بصورت سیگنال كوچك و دیگري بصورت سیگنال بزرگ باشد، مدار بصورت یك مدولاتور عمل خواهد كرد. ۳. در صورتیكه هر دو سیگنال بصورت سیگنال بزرگ باشد، مي توان از سلول گیلبرت به همراه یك فیلتر پائين گذر به عنوان آشكار ساز فاز استفاده كرد. تشریح كار مدار در حالت كلي و تعمیم آن بر اي كاربردهاي ذكر شده تشریح كار مدار در حالت كلي و تعمیم آن بر اي كاربردهاي ذكر شده شبیه سازي هر یك از كاربردهاي ذكر شده) .بر اي شبیه سازي از هر نرم افز اري با ذكر نام آن در گزارش كار مي توانید استفاده كنید. لازم به ذكر است كه هر كاربردي شبیه سازي از هر نرم افز اري با ذكر نام آن در گزارش كار مي توانيد استفاده كنید .برد مدو لاتور لازم است كه هر كاربردي شبیه سازي از هر نرم افز اري با ذكر نام آن در گزارش كار مي

این مدل را به صورت زیر شبیه سازی می کنیم.

بلوک های مورد نیاز را از مسیر های زیر بیابید.

Simscape /SimPowerSystems /powergui

Simscape /Utilities /Solver Configuration

Simscape /Utilities /PS-Simulink Converter

Simscape /Foundation Library /Electrical /Electrical Sensors /Voltage Sensor

Simscape /SimElectronics /Semiconductor Devices /NPN Bipolar Transistor

Simscape /Foundation Library /Electrical /Electrical Elements /Resistor

Simscape /SimElectronics /Sources /Positive Supply Rail

Simscape /Foundation Library /Electrical /Electrical Elements /Electrical Refrence

Simulink /Sinks /Scope

 برای برگرداندن تر انزیستور از Ctrl + R استفاده نکنید. برای این کار روی تر انزیستور کلیک راست کرده و به مسیر زیر بروید.

Rotate& Flip /Flip Block /Left-Right

تنظيمات مورد نياز:

- R1=R2=1Kohm R=3kohm
  - دامنه و فرکانس Vid2 را به ترتیب روی 2۷ و 5Hz تنظیم کنید.
  - دامنه و فرکانس Vid1 را به ترتیب روی 20۷ و 50Hz تنظیم کنید.
    - Vcc ها را روی 8V تنظیم کنید.

حال Run کرده و کمی صبر کنید. سپس روی آیکن 💿 (Stop) کلیک کنید و نمودار حاصل را از scop مشاهده کنید.

مباحث فازى (Fuzzy):

این سیستم در سال ۱۹۸۵ توسط sugeno معرفی شد. این روش شبیه به روش ممدانی (۱۹۸۰) است. فرآیند فازی سازی و اپراتورهای به کار گرفته شده دقیقا با روش ممدانی یکی بوده و تفاوت این روش خطی یا ثابت بودن تابع عضویت متغیر خروجی است.

مثال حل شده:

این مثال بر آن است که قواعدی را وضع کند که بر اساس آنها میز ان انعام تعیین گردد.

انعام دهنده 🚽 انعام دهنده انعام دهنده انعام دهنده

با اجرای این دستور شکل زیر ظاهر می شود.

برای مشاهده نمودار های تابع وضعیت روی یکی از نمودار های service ، food یا tip در شکل بالا دابل کلیک

با مسیر زیر می توانید قوانین انعام را مشاهده نموده، آنها را تغییر داده، حذف کرده و یا قانون جدیدی اضافه نمائید.

Edit/ Rules

🛃 Rule Editor: tipper	
File Edit View Options	
1. If (service is poor) or (food is rancid) then (tip is cheap) (1) 2. If (service is good) then (tip is average) (1) 3. If (service is excellent) or (food is delicious) then (tip is generous) (1)	ک انعام قوانین انعام
If and food is food is poor food i	Then tip is Cheap average generous none
FIS Name: tipper Help	Close

الم المينية عذا 80% کيفيت غذا 20% tip = (0.8) ((
$$\frac{0.2}{10} * service + food$$
) + 0.05) + ····
(0.2) (($\frac{0.2}{10} * service + food$) + 0.05)

• پسوند membership function) mf) به معنی تابع عضویت است. مانند gaussmf (تابع گاوس)

چند مثال دیگر:

سیستم دینامیکی سطح یک مایع 🤝 sltank دینامیکی

سه قاعده فازی fuzblock

Library: fuzblock	. 🗆 🛛
File Edit View Display Diagram Analysis Help	
No. 1	
fuzblock	
Image: Book with a constraint of the second sec	
Ready 100%	1.35

کنترل پاندول معکوس با استفاده از شبکه عصبی </

سیستم های کنترل (خطی یا غیر خطی):

هدف: رسیدن به خروجی مطلوب از ورودی

نمایش صفر و قطب در صفحه مختلط:

 $m = \frac{s+1}{s^2+2s+5}$

m =

s + 1

-----

s^2 + 2 s + 5

Continuous-time transfer function.

نکته: قطب ها با ضربدر و صفر ها با دایر ، نشان داده می شود.

$$m = \frac{1}{(s+1)(s+2)}$$

$$S = -1$$

$$S = -2$$

>> m=tf([1],conv([1 1],[1 2]))

m =

1

_____

s^2 + 3 s + 2

>> b=zpk([-1 -2],[-3 -5 -7],[10]) ______ z: صفر k: مغر k: b =

10 (s+1) (s+2)

(s+3) (s+5) (s+7)

Continuous-time zero/pole/gain model.

قواعد ساده سازى:

بلوک های سری

>> feedback

دستور parallel :

برنامه این شکل همانند برنامه قبل است با این تفاوت که به جای دستور series از دستور parallel استفاده می شود.

```
1.num1=[1 1];
2.den1=[1 2];
3.num2=[1];
4.den2=[500 0 0];
5.[num,den]=parallel(num1,den1,num2,den2);
6.printsys(num,den)
```

num/den =

500 s^3 + 500 s^2 + s + 2

-----

500 s^3 + 1000 s^2

دستور cloop :

• در اینجا از دستور cloop استفاده شده زیرا فیدبک، واحد است.

num/den =

s + 1

500 s^3 + 1000 s^2 + s + 1

می توان خط ششم برنامه را به صورت زیر نوشت:

[num, den] = feedback(num, den, 1, 1, -1);


```
1.numG1=[1];
2.denG1=[1 10];
3.numG2=[1];
4.denG2=[1 1];
5.numG3=[1 0 1];
6.denG3=[1 4 1];
7.numG4=[1 1];
8.denG4=[1 4];
9.numH1=[1 1];
10. denH1=[1 2];
11. numH3=[1];
12. denH3=[1];
13. numF=[2 8];
14. denF=[1 1];
15. [num,den]=series(numG3,denG3,numG4,denG4);
16. [num,den]=feedback(num,den,numH1,denH1);
17. [num,den]=series(num,den,numG2,denG2);
18. [num,den]=feedback(num,den,numF,denF);
19. [num,den]=series(num,den,numG1,denG1);
20. [num,den]=feedback(num,den,numH3,denH3);
21. printsys(num,den)
```

num/den =

s^5 + 4 s^4 + 6 s^3 + 6 s^2 + 5 s + 2

2 s^7 + 38 s^6 + 256 s^5 + 906 s^4 + 1680 s^3 + 1632 s^2 + 890 s + 252

انواع ورودی:

ورودى پلە: step

مفهوم خطای حالت ماندگار:

 $\mu(s) = rac{Y(s)}{R(s)} = rac{Y(s)}{R(s)}$ قسمت لاپلاس ورودی

مثال:

$$G_s = \frac{1}{(s+2)(s+3)}$$

num=1; den=conv([1 2],[1 3]); sys=tf(num,den); sys_c1=feedback(sys,-1);

توجه: می توان این سیستم کنترل را در سیمولینک شبیه سازی کرده و پاسخ پله آن را مشاهده نمود.

می توانید بلوک های مورد نیاز را از مسیر های زیر انتخاب کنید.

Simulink /Sources /Step

Simulink /Math Operations /Sum

Simulink /Continuous /Transfer Fcn

Simulink /Sinks /Scope

تنظيمات مورد نياز:

• روی Transfer Fcn دابل کلیک کرده و تنظیمات آن را به صورت زیر تغییر دهید.

Parameters	
Numerator coefficients:	
[1]	
Denominator coefficients:	
[156]	
	10

• روی Transfer Fcn1 دابل کلیک کرده و تنظیمات آن را به صورت زیر تغییر دهید.

Parameters	
Numerator coefficients:	
[1]	
Denominator coefficients:	
[1]	

حال سیستم را Run کرده و پاسخ پله را از اسکوپ مشاهده کنید.

می توانید بجای بلوک Transfer Fcn از بلوک Zero-Pole استفاده کنید. این بلوک را از مسیر زیر بیابید.

Simulink /Continuous /Zero-Pole

روى بلوك Zero-Pole دابل كليك كرده و تنظيمات أن را به صورت زير تغيير مي دهيم.

حالا سیستم را Run کرده و پاسخ پله را مشاهده می کنیم.

اگر بخواهیم پاسخ این سیستم را با دو ورودی شیب و پله مشاهده کنیم به صورت زیر عمل می کنیم.

بلوک ورودی شیب را از مسیر زیر بیابید.

Simulink /Sources /Ramp

مکان هندسی ریشه ها:

>> a=zpk([-1],[-2 -3],[10])

a =

10 (s+1)

_____

(s+2) (s+3)

Continuous-time zero/pole/gain model.

دستور rlocus :

دستور bode :

جبران ساز: PID

P : عدد ثابت

ا: انتگرال گیر

D : مشتق گیر

مسیر بلوک PID :

Simulink /Continuous /PID Controller

واسط گرافیکی (GUI): Graphical User Interface

file / new / GUI / blank GUI / ok

- در یک GUI ، کنتر لر گرافیکی slider بر ای مقادیر پیوسته است و با دادن دو حد بالا و پایین می تواند به طور پیوسته تغییر کند.
  - در یک GUI ، المان check box همانند Radio button است.
  - در یک GUI ، برای تغییر نام Axes قسمت Tag آن را تغییر می دهیم.
  - در یک GUI ، در قسمت جعبه گفتگو questdlg برای سوال پرسیدن از کاربر استفاده می شود.
    - در جعبه گفتگوی GUI برای ذخیره فایل از دستور uiputfile استفاده می شود.
    - برای فراخوانی جعبه گفتگو و خطا و هشدار ، دستور errordlg به کار می رود.
      - برای ایجاد یک جعبه گفتگوی کلی در GUI از dialog استفاده می شود.
        - یک GUI با پسوند fig در متلب ذخیره می شود.
        - برای فراخوانی پیام هشدار در GUI از dialog استفاده می شود.
          - یک GUI با پسوند fig در متلب ذخیره می شود.
    - برای فراخوانی پیام هشدار در GUI از دستورات errordlg و dialog استفاده می شود.
      - برای تغییر فونت یک GUI به قسمت preference از منوی آن مراجعه می کنیم.
        - برای نمایش نمودار ها در GUI از المان axes استفاده می شود.
      - در GUI ، تابع مورد نیاز برای ایجاد یک شیء را با uicontrol فراخوانی می کنیم.
    - در یک GUI ، برای ذخیره داده کاربردی در یک شکل از دستور guidata استفاده می شود.
    - در GUI ، به کدی که برنامه ای در پاسخ به یک رویداد ایجاد می کند call back می گویند.
      - در GUI ، المان Edit text برای مقدار متغیر و statictext برای مقدار ثابت می باشد.

مثال: نمونه ای از یک ماشین حساب ساده با ۴ عمل اصلی (- + * /):

ابندا از مسیر زیر یک صفحه خالی برای طراحی GUI ایجاد می کنیم.

file / new / GUI / blank GUI / ok

ابتدا با استفاده از منوی ابزار سمت چپ ، طرح اولیه ماشین حساب را به طور دلخواه بر روی صفحه خالی پیاده می کنیم.

🗃 untitled1.fig				
File Edit View Layout Tools Help		1011		
🖪 🗃 🕒 🕫 🛱 🖉 🖸 🗂	🎿 🖻	9 <u>8</u> >		
50 100 150	200 250	300 3	50 400 4	50 50 📩
Image: Second	Edit Text			
		Static Text	Edit Text	
Radio Button	Edit Text			
				×
Tag: figure1	Current Poin	nt: [479, 84]	Position: [520, 562,	500, 238]

حال روی هرکدام از این المان ها دابل کلیک می کنیم تا صفحه ی Property Inspector مربوط به آنها باز شود. سپس برخی از تنظیمات پیش فرض را در این صفحه به صورت زیر نغییر می دهیم.

روی button group دابل کلیک کرده و از قسمت title نام آنرا به Calculator تغییر می دهیم.

Tag	uipanel1	0
Title	Calculator	0
TitlePosition	lefttop	-

 روی هر کدام از Radio button ها دابل کلیک کرده و قسمت String و Tag آنها را به صورت زیر تغییر می دهیم.

String	E	+	0	String	E -	0
Style		radiobutton		Style	radiobutton	+
Tag		plus	0	Tag	minus	0

String	*	0	String	E 1	0
Style	radiobutton	*	Style	radiobutton	
Tag	multiply	0	Tag	divide	0

 در اینجا از سه المان edit text استفاده شده، که دو المان اول برای وارد کردن اعداد و المان سوم برای نمایش جواب در نظر گرفته شده است.

String	0		String	0		1
Style	edit		Style	edit		
Tag	x_edit	0	Tag	y_e	dit	0
	String		0	1		
	Style		edit	*		

• روى المان static text دابل كليك كرده و تنظيمات آن را به صورت زير تغيير مي دهيم.

=	0
text	
equel	0
	E = text equel

طرح اولیه ماشین حساب به صورت زیر مشاهده می شود.

💣 gui110.fig	
File Edit View Layout Tools Help	
🗋 🖴 🐘 🕼 🖷 🥙 🕒 🖺	∄ 🖆 🔁 😫 幓 🕨
50 100 15	200 250 300 350 400 450
Calculator	
+	0
	= 0
Tag: figure1	Current Point: [463, 23] Position: [520, 548, 478, 252]

حال برنامه را save می کنیم تا یک editor باز شود. در این editor تمام برنامه های استفاده شده نشان داده می شود.

صفحه ی ادیتور را می بندیم و روی group button کلیک راست کرده و به مسیر زیر می رویم.

view callbacks /SelectionChangeFcn

ادیتور دیگری باز می شود که در انتهای آن دستوری به شکل زیر مشاهده می شود.

function uipanel1_SelectionChangeFcn(hObject, eventdata, handles)

در پایین این دستور برنامه ی مورد نظر خود را می نویسیم.

```
function uipanel1_SelectionChangeFcn(hObject, eventdata,
handles)
t1=get(handles.plus,'value');
t2=get(handles.minus,'value');
t3=get(handles.multiply,'value');
t4=get(handles.divide,'value');
if t1==1
    x=str2num(get(handles.x_edit,'string'));
    y=str2num(get(handles.y_edit,'string'));
    set(handles.result,'string',num2str(x+y));
```

```
elseif t2==1
    x=str2num(get(handles.x_edit,'string'));
    y=str2num(get(handles.y_edit,'string'));
    set(handles.result,'string',num2str(x-y));
elseif t3==1
        x=str2num(get(handles.x_edit,'string'));
        y=str2num(get(handles.y_edit,'string'));
        set(handles.result,'string',num2str(x*y));
else t4==1
        x=str2num(get(handles.x_edit,'string'));
        y=str2num(get(handles.y_edit,'string'));
        y=str2num(get(handles.y_edit,'string'));
        set(handles.result,'string',num2str(x*y));
else t4==1
        x=str2num(get(handles.y_edit,'string'));
        set(handles.result,'string',num2str(x/y));
        set(handles.result,'string',num2str(x/y));
        set(handles.result,'string',num2str(x/y));
```

سپس برنامه را save کرده و اجرا می کنیم.

🛃 gui110		
calculator ○ + ○ - ○ * ③ ¥	4 =	Inf

مثال: برای مشاهده یک مثال آماده به مسیر زیر بروید.

file / new / GUI /GUI With Axes and Menu / ok

بر روی ok کلیک می کنیم تا صفحه زیر باز شود

همانطور که مشاهده می شود برای طراحی این GUI از یک pop-up menu ، push botton و Axes استفاده شده است. اگر روی هرکدام از این المان ها دابل کلیک کنید می توانید تنظیمات مربوط به آنها را نیز ببینید. حال GUI را save می کنیم تا صفحه ادیتور باز شود. در این ادیتور کل برنامه های مربوط به این GUI قابل مشاهده است. تابع مرتبط با pushbutton به صورت زیر نوشته شده است.

```
function pushbutton1_Callback(hObject, eventdata, handles)
             handle to pushbutton1 (see GCBO)
% hObject
% eventdata
             reserved - to be defined in a future version of
MATTAB
% handles
             structure with handles and user data (see
GUIDATA)
axes(handles.axes1);
cla;
popup_sel_index = get(handles.popupmenul, 'Value');
switch popup_sel_index
    case 1
        plot(rand(5));
    case 2
        plot(sin(1:0.01:25.99));
    case 3
        bar(1:.5:10);
                                              حالت های مختلف منوی pop-up
    case 4
        plot(membrane);
    case 5
        surf(peaks);
end
```

- دستور switch/case مشابه دستور if می باشد.
- دستور peaks به طور پیش فرض یک نمودار شامل قله و دره را می دهد.

پردازش تصویر نوشتن فایل های گرافیکی im write فراخوانی تصویر:

>> a=imread('trees.tif');

>> imshow(a)

نمایش تصویر:

نمایش اطلاعات تصویر:

>> info=imfinfo('trees.tif')

info =

7x1 struct array with fields:

Filename

FileModDate

FileSize

Format

FormatVersion

Width

Height

BitDepth

- ColorType
- FormatSignature
- ByteOrder
- NewSubFileType
- BitsPerSample
- Compression
- PhotometricInterpretation
- StripOffsets
- SamplesPerPixel
- RowsPerStrip
- StripByteCounts
- XResolution
- YResolution
- ResolutionUnit
- Colormap
- PlanarConfiguration
- TileWidth
- TileLength
- TileOffsets
- TileByteCounts
- Orientation
- FillOrder
- GrayResponseUnit
- MaxSampleValue
- MinSampleValue
Thresholding

Offset

• gif ، jpg ، tif پسوند تصویر در متلب

>> a=imread('fabric.png');

>> imshow(a)

دستور im2bw : عكس را باينرى (0,1) نشان مى دهد.

>> load trees

>> bw=im2bw(X,map,0.4);

>> imshow(bw)

درجه سياه و سفيدى

>> z=im2bw(a,0.2);

>> a=imread('fabric.png');

>> imshow(a)

>> figure, imshow(z)

تبدیل عکس RGB به Gray :

>> n=rgb2gray

مثال:

>> I = imread('board.tif');

>> J = rgb2gray(I);

>> figure, imshow(I), figure, imshow(J);

>> imhist(J)

تبدیل عکس Gray به index :

>> t=gray2ind(J);

>> imshow(t)

>> figure , imshow('rice.png')

>> c=bitshift(a,-2);

>> figure , imshow(c)

>> I=imread('rice.png');

>> J=filter2(fspecial('sobel'),I);

>> K=mat2gray(J);

>> imshow(I), figure , imshow(K)

>> J=filter2(fspecial('log'),I);

>> K=mat2gray(J);

>> imshow(I), figure, imshow(K)

دستور فیلتر و دستور تبدیل ماتریس به گری: filter و mat2gray

مثال: با این مثال می خواهیم ترکیب رنگ ها را بررسی کنیم. توجه شود که همان قرص سفید نیوتن بدست می آید. تصویر RGB یک ماتریس M*N*3 است که رنگ های آن قرمز، سبز و آبی می باشد.

معادله دایره ی توپر به صورت زیر است:

$$(x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 = R^2$$

مرکز دایره قرمز را روی (0.4,0.4-) می گذاریم با شعاع ۱

```
>> [x,y]=meshgrid(linspace(-2,2,200));
```

>> R=1;

```
>> r=zeros(size(x));
```

```
>> rind=find((x+0.4).^2+(y+0.4).^2<R^2);
```

```
>> r(rind)=1;
```

```
برای دایره های سبز و آبی نیز همین کار را انجام می دهیم و سپس فصل مشترک سه دایره پیدا می شود.
```

>> g=zeros(size(x));

```
>> gind=find((x-0.4).^2+(y+0.4).^2<R^2);
```

```
>> g(gind)=1;
```

>> b=zeros(size(x));

>> bind=find((x+0.4).^2+(y-0.4).^2<R^2);

مثال: فرض کنید می خواهیم یک تصویر را بصورت لایه لایه بررسی کنیم. با مثالی از عکس مغز انسان بررسی می کنیم.

>> load mri

برداری برای ایجاد رنگ D = squeeze(D); >>> D = squeeze(D);

>> figure('Colormap',map)

>> image_num = 8;

>> image(D(:,:,image_num))

>> axis image

>> x = xlim;

>> y = ylim;

>> contourslice(D,[],[],image_num)

>> axis ij

>> xlim(x)

>> ylim(y)

>> daspect([1,1,1])

>> colormap('default')

>> phandles=contourslice(D,[],[],[1,12,19,27],8);

>> view(3); axis tight

>> set(phandles,'linewidth',2)

جدول رنگ ها:

red	green	blue	
0	0	0	Black
1	1	1	White
1	0	0	Red
0	1	0	Green
0	0	1	Blue
1	1	0	Yellow
0.5	0.5	0.5	Gray

مخابرات

اصول انتقال:

InputType: 'Integer'

مثال:

>> X=randint(10,1,8)

X =	بک ماتر بس 1*10
6	
7	ب ورودی تصادی ۲-0
1	
7	
5	
0	
2	
4	
7	
7	

>> h=modem.qammod(8)

h =

Type: 'QAM Modulator'

M: 8

PhaseOffset: 0

Constellation: [1x8 double]

SymbolOrder: 'Binary'

SymbolMapping: [0 1 2 3 4 5 6 7]

InputType: 'Integer'

>> y=modulate(h,X)

مدولاسيون

y =

3.0000 + 1.0000i

3.0000 - 1.0000i

-3.0000 - 1.0000i 3.0000 - 1.0000i 1.0000 - 1.0000i -3.0000 + 1.0000i -1.0000 + 1.0000i 1.0000 + 1.0000i 3.0000 - 1.0000i

3.0000 - 1.0000i

>> g=modem.qamdemod(h)

```
g =
```

Type: 'QAM Demodulator'
M: 8
PhaseOffset: 0
Constellation: [1x8 double]
SymbolOrder: 'Binary'

SymbolMapping: [0 1 2 3 4 5 6 7]

OutputType: 'Integer'

DecisionType: 'Hard decision'

>> z=demodulate(g,y)

z =

6

2

4

7

7

```
y=fskmod(x,m,freq-sep,nsamp,fs)
```

```
z=fskdemod(x,m,freq-sep,nsamp,fs)
```

مثال: برنامه ای بنویسید بر ای مدولاسیون شیفت فرکانسی بر روی سیگنال تصادفی و تابع چگالی طیف توان آن.

- >> m=4;
- >> freqsep=8;
- >> nsamp=8;
- >> fs=32;
- >> x=randint(1000,1,m);

```
>> y=fskmod(x,m,freqsep,nsamp,fs);
```

- >> ly=length(y);
- طول فركانس → freq=[-fs/2:fs/ly:fs/2-fs/ly];

```
>> syy=10*log10(fftshift(abs(fft(y))));
```

شیفت فازی

تبديل فوريه

- >> plot(freq,syy)
- >> xlabel('Frequency in Hertz')
- >> ylabel('Fsk modulation')
- >> grid on

y=pskmod('x',m,ini-phase)

0<x<m-1

z=pskdemod('y',m,ini-phase)

مثال: برنامه ای بنویسید که حساسیت مدولاسیون های PSK و QAM را نسبت به نویز فاز با یکدیگر مقایسه کند بطوریکه از مقایسه دیاگر ام سمبل ها نتیجه گیری شود که مدولاسیون فاز به علت دایره ای بودن موقعیت سمبل ها نسبت به تغییر ات فاز حساس تر از مدولاسیون دارند که موقعیت سمبل های آن خطی است، می باشد.

numerrs_psk = 376

numerrs_pam = 0

خطای نویز تغییر پذیر است، چون تابع نویز random (تصادفی) می باشد.

مدل ریاضی سیستم فیزیکی:

$$f = B(x' - y') \xrightarrow{L} F(s) = Bs(X(s) - y(s))$$

$$\sum F = \sum ma$$

$$m\frac{d^2x}{dt^2} = B\left(\frac{df}{dt} - \frac{dy}{dt}\right) + k(F - y)$$

$$m\frac{d^2x}{dt^2} + B\frac{dy}{dt} + kF \qquad \stackrel{\text{output}}{\longrightarrow}$$

$$m[s^2y(s) - sy(0) - y(0)] + B[sy(s) - y(0)] + ky(s) = b[sF(s) - F(0)] + kF(s)$$

تابع تبدیل سیستم
$$G(s) = \frac{y(s)}{F(s)} = \frac{B(s)+k}{ms^2+Bs+k}$$

>> tf([B k],[m B k])

فضای حالت (state space) :

هر معادله ديفرانسيل مرتبه m با يک متغير را می توان به n معادله ديفرانسيل درجه يک با n متغير تبديل کرد.

$$\begin{cases}
x^{\circ}_{1} = a_{11}x_{1} + a_{12}x_{2} + \dots + a_{1n}x_{n} + b_{11}u_{1} + \dots + b_{1r}u_{r} \\
x^{\circ}_{2} = a_{21}x_{1} + a_{22}x_{2} + \dots + a_{2n}x_{n} + b_{21}u_{1} + \dots + b_{2r}u_{r} \\
\vdots \\
x^{\circ}_{n} = a_{n1}x_{1} + a_{n2}x_{2} + \dots + a_{mn}x_{n} + b_{n1}u_{1} + \dots + b_{nr}u_{r}
\end{cases}$$

$$\begin{bmatrix} x^{\circ}_{1} \\ x^{\circ}_{2} \\ \vdots \\ \vdots \\ x^{\circ}_{n} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{21} \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} \dots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} \dots & a_{mn} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_{1} \\ x_{2} \\ \vdots \\ \vdots \\ x_{n} \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} b_{11} \\ b_{21} \\ \vdots \\ \vdots \\ b_{n1} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \cdots \\ b_{1r} \\ \vdots \\ \vdots \\ \vdots \\ \vdots \\ b_{n1} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} u_{1} \\ \vdots \\ \vdots \\ b_{nr} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} u_{1} \\ \vdots \\ \vdots \\ \vdots \\ b_{nr} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} u_{1} \\ \vdots \\ \vdots \\ \vdots \\ u_{r} \end{bmatrix}$$

$$\begin{cases} X^{\circ} = AX + Bu\\ y = CX + Du \end{cases}$$

44	2.	
- 11	-	
- 11	-	-
 _	_	

y'' + 5y' + 6y = 7u

$$\begin{cases} x_1 = y \\ x_2 = y^{\circ} \end{cases} \implies \begin{cases} x_1^{\circ} = x_2 \\ x_2^{\circ} = -6x_1 - 5x_2 + 7u \end{cases} \implies y = x_1$$

$$\begin{bmatrix} x^{\circ}_1 \\ x^{\circ}_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -6 & -5 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 7 \end{bmatrix} \qquad \qquad y = \begin{bmatrix} 1 & 0 \end{bmatrix} x + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix} u$$

دستور ss2tf : دستور تبدیل فضای حالت به تابع تبدیل

>> [num,den]=ss2tf(A,B,C,D)

دستور tf2ss : دستور تبدیل تابع تبدیل به فضای حالت

>>[A,B,c,D]=tf2ss(num,den)

>> [num,den]=ss2tf([0 1;-6 -5],[0;7],[1 0],[0]) num = 0 0 7 den = 1.0000 5.0000 6.0000 $G(s) = \frac{7}{s^2 + 5s + 6}$

مثال:

$$G(s) = \frac{s^2 + 5}{s^4 + 3s^3 + s^2 + s + 6}$$
Num=[1 0 5] den=[1 3 1 1 6]
>> [A,B,C,D]=tf2ss([1 0 5],[1 3 1 1 6])
A = C =
-3 -1 -1 -6 0 1 0 5
1 0 0 0
0 1 0 5
B = D =
1 0
0
0
0
0
0

تکنیک های بهینه سازی با optimization tools:

- در خود نرم افزار روی منوی start کلیک کرده و از آنجا به Tool box بعد more و گزینه optimization را انتخاب کنید.
- اگر از MATLAB 2013 استفاده می کنید از نوار بالای نرم افزار وارد منوی APPS شده و گزینه optimization را انتخاب کنید.

مثال:

ابتدا تابع زیر را در یک m-file نوشته و ذخیره میکنیم:

```
function f=objectfun(x)
f=x(1)^2+x(2)^2;
```

```
در یک m-file دیگر برنامه زیر را می نویسیم:
```

```
function [c,ceq]=nonlconstr(x)
c=[-x(1)^2-x(2)^2+1;-9*x(1)^2-x(2)^2+9;...
        -x(1)^2+x(2);-x(2)^2+x(1)];
ceq=[];
```

در پنجره optimization تنظیمات زیر را انجام می دهیم.

🥠 Optimization To	ool							
File Help								
Problem Setup and	Results				Options			
Solver: fmincon -	Constraine	ed nonlinear mir	nimization	~	Ċ	) Specify:		
Algorithm: Active set				~	Tolerance:	) Use default; (	0.1	
Problem					Ó	) Specify:		×.
Objective function:	@objectfi	un		×				
Derivatives:	Approxim	ated by solver		~	SQP maximum iterations: 🧕	Use default: 1	10*max(numberOfVariables,	
Start point:	[3;1]					Specify:	qualities manufactor boaries	
Constraints:				2		2 -p,-		
Linear inequalities:	A:	[-1 -1]	b: -1		Maximum iterations:	n i) Use default: 2	2*(numberOfVariables	
Linear equalities:	Aeq:		beq:			numberOfEqu	jalities)	
Bounds:	Lower:	0.5	Upper:		Ć	)Specify:		
Nonlinear constraint	function:	@nonlconstr			Relative tolerance: 🔘	) Use default: 1	le-2	
Derivatives:		Approximated	by solver	~	Č.	) Specify:		
Run solver and view r	esults				Absolute tolerance: 🧕	) Use default: 1	le-10	
Chave David		Chap			Ö	) Specify:		
	56 J.	Stop	Concernation of the second	_	E Plot functions			
Current iteration:			Clear Result			unction count	Function value	
						urrent sten	Einst ander antimality	
						urrent step		_ 1
					Custom function:			
					🗆 Display to command wind	dow		
AT				_	Level of display: iterative			~
Final point:					Show diagnostics			*

همانطور که در شکل بالا مشاهده می کنید تنظیمات به صورت زیر است:

Solver: fmincon

Algorithm: Active set

Object function: @objectfun

Derivatives: Approximated by solver

Start point: [3;1]

A:[-1 -1]

B:-1

Lower: 0.5

Nonlinear constraint function:@nonlconstr

در قسمت Display to command window مقدار level of display را روی iterative (تکرار) قرار دهید.

در قسمت plot functions تیک همه ی گزینه ها را فعال کنید.

حال روی گزینه start کلیک میکنیم. نتایج زیر بدست می آید.

Index 1 value 1 4, 3 : نقاط بهينه 2 1 Function evaluations Current Point Total Function Evaluations: 21 2 4 Current point 1 3 2 L 0 Ο 1 2 2 4 6 Number of variables: 2 Iteration Current Function Value: 2 Function value 100 5 0 L 0 2 4 6 Iteration Iteration First-order optimality First-order Optimality: 0.000521931 Step Size: 0.000115874 5 2 Step size 1 0 L 0 0 2 0 2 Iteration Iteration

Current iteration: 7

مثال: مسئله مقابل را با روش حداقل مربعات (least square) حل کنید.

min f=x1^2+x2^2+x3^2

x1+2*x2+4*x3=7

تنظيمات:

Solver: Isqlin- constrained linear least squares

Algorithm: large scale

$(\cdot eve(3))$	d:zeros(3)	Index	value
C. Eye(3)	0.20103(3)	1	0.333
Aeq:[1 2 4]	beq:7	2	0.667
-		3	1.333
Start point : spec	Start point : specify point		

در ادامه مسائل بهینه سازی optimization می خواهیم مینیمم پیدا کنیم.

برای تابع humps در محدوده 1~0.3 می خواهیم min پیدا کنیم.

>> x=fminbnd(@humps,0.3,1)

x = 0.6370

برای دریافت اطلاعات بیشتر:

>> x=fminbnd(@humps,0.3,1,optimset('Display','iter'))

Func-	count x	f(x)	Procedure
1	0.567376	12.9098	initial
2	0.732624	13.7746	golden
3	0.465248	25.1714	golden
4	0.644416	11.2693	parabolic
5	0.6413	11.2583	parabolic
6	0.637618	11.2529	parabolic

- 7 0.636985 11.2528 parabolic
- 8 0.637019 11.2528 parabolic
- 9 0.637052 11.2528 parabolic

Optimization terminated:

the current x satisfies the termination criteria using OPTIONS.ToIX of 1.000000e-04

x = 0.6370

نکته: اگر ماکزیمم خواستیم کافی است تابع را در یک منفی ضرب کنیم و سپس بر ای آن min پیدا کنیم.

مثلا برای (tan(cos(x) در نزدیکی z=5 خواهیم داشت:

```
>> [x,fval]=fminbnd(@(x)-tan(cos(x)),3,8)
```

x = 6.2832

fval = -1.5574

توجه کنید که برای min کردن تابع بصورت y(x)=-f(x) عمل کردیم.

استفاده از تابع fzero :

>> options=optimset('Display','iter');

>> a=fzero(@humps,-0.2,options)

Search for an interval around -0.2 containing a sign change:

Func	-count a	f(a)	b	f(b)	Proce	edure	2
1	-0.2	-1.35385	-0.2	-1.353	85 in	itial i	interval
3	-0.194343	-1.26077	-0.20	5657	-1.44	411	search
5	-0.192	-1.22137	-0.20	8 -1.	4807	sear	ch
7	-0.188686	-1.16477	-0.21	.1314	-1.53	167	search
9	-0.184	-1.08293	-0.21	6 -1.6	50224	sea	rch

11 -0.177373 -0.963455 -0.222627 -1.69911 searc

- 13 -0.168 -0.786636 -0.232 -1.83055 search
- 15 -0.154745 -0.51962 -0.245255 -2.00602 search
- 17 -0.136 -0.104165 -0.264 -2.23521 search
- 18 -0.10949 0.572246 -0.264 -2.23521 search

Search for a zero in the interval [-0.10949, -0.264]:

Func-c	ount	Х	f(x)	Pro	ocedure		
18	-0.10	0949	0.572	246	initial		
19	-0.14	0984	-0.219	9277	interpolation		
20	-0.13	2259	-0.015	4224	interpolation		
21	-0.13	1617	3.4072	9e-05	interpolation		
22	-0.13	1618	-6.7950	5e-08	interpolation		
23	-0.13	1618	-2.9842	8e-13	interpolation		
24	-0.13	1618	8.8817	8e-16	interpolation		
25	-0.13	1618	8.8817	8e-16	interpolation		
Zero fo	Zero found in the interval [-0.10949, -0.264]						

a = -0.1316

در نزدیکی نقطه 0.2- انجام می دهد.

توجه: برای شناخت بیشتر تابع humps یا هر تابع دیگر مثل Hilbert می توان به روش زیر عمل کرد تا source آن بدست اید.

>> type humps

>> type Hilbert

Minimize کردن یک تابع همراه با ترسیم توسط نوشتن تابع و استفاده از خط فرمان:

ابتدا تابع مقابل را در یک script ذخیره کنید.

```
1.function f=onehumps(x)
2.r=x(1)^2+x(2)^2;
3.s=exp(-r);
4.f=x(1)*s+r/20
```

```
حال در خط فرمان:
```

>> options=optimset('plotFcns',@optimplotfval);

>> [x ffinal]=fminsearch(@onehump,[2 1],options)

حال برای یافتن min در حوالی [1 1-] :

$$\min f(x) = e^{x1}(4x_1^2 + 2x_2^2 + 4x_1x_2 + 2x_2 + 1)$$

>> options=optimset('plotFcns',@optimplotfval);

>> hold on

```
>> objfun=@(x)exp(x(1))*(4*x(1)^2+2*x(2)^2+4*x(1)*x(2)...
```

+2*x(2)+1);

>> [x ffinal]=fminsearch(objfun,[-1 1],options)

0.5000 -1.0000

ffinal =

5.1425e-10

>> hold off

بهینه سازی برای چند تابع همزمان: Multi objective

ابتدا تابع زیر را در یک script نوشته و ذخیره کنید. سپس در tools بهینه سازی تنظیمات زیر را انجام دهید.

```
1.function f=mymulti(x)
```

- 2. $f(1) = x(1)^{4} 10 x(1)^{2} + x(1) x(2) + x(2)^{4} (x(1)^{2}) (x(2)^{2});$
- $3.f(2) = x(2)^{4} (x(1)^{2}) * (x(2)^{2}) + x(1)^{4} + x(1) * x(2);$

solver: gamultiobj-Multiobjective optimization using Genetic Algorithm

fitness function: @mymulti

number of value: 2

Bounds: Lower: [-5,-5]

upper: [5,5]

Problem Setup and Re	sults					Options
Solver: gamultiobj - Mul Problem	tiobject	ive optimiza	tion using Ge	netic Algori 💌	^	Fitness lir
Fitness function: @mymulti						
Number of variables:	z					Stall gene
Constraints:						
Linear inequalities:	A:		ь:			Function
Linear equalities:	Aeq:		beq:			
and the second	united i	[= =]	LIPPORT	re eh		

توجه: روشی که مسئله را حل می کند نوعی الگوریتم ژنتیک است که در ادامه به آن می پردازیم. برای بهتر دیدن حل مسئله در قسمت راست tools تنظیمات زیر را انجام دهید.

Population → population type : Double vector Specify: 60

Distance measure function : use default Pareto front population fraction: specify : 0.7

Plot function: pareto front

الگوريتم ژنتيک Genetic algorithm

تابع زیر را می خواهیم min کنیم:

 $\begin{cases} x_1 + x_2 \leq 2 \\ -x_1 + 2x_2 \leq 2 \\ 2x_1 + x_2 \leq 3 \\ x_1, x_2 \geq 0 \end{cases}$ Independent of the equation of the e

توجه: دقت کنید که تابع lincontest6 از توابع متلب بوده و فقط جهت مشاهده تابع آن را در بالا برایتان نوشتیم.

در خط فرمان داريم:

>> A = [1 1; -1 2; 2 1];

b = [2; 2; 3];

lb = zeros(2,1);

[x,fval,exitflag] = ga(@lincontest6,2,A,b,[],[],lb)

Optimization terminated: average change in the fitness value less than options.TolFun.

x = 0.6681 1.3329

fval = -8.2244

exitflag = 1

اگر همین مسئله را در tools بخواهیم حل کنیم داریم:

Solver: ga

Fitness fun :@lincontest6

Num of var: 2

Linear inequality: A=[1 1;-1 2;2 1] b=[2;2;3]

Bound: lower: zaros(2,1)

Optimization Tool				
File Help				
Problem Setup and Results				0
Solver: ga - Genetic Algorithm	<u>-</u>			
Problem				
Fitness function: @lincon	test6			
Number of variables: 2				
Constraints:				
Linear inequalities: A:	[1 1;-1 2;2 1]	ь	[2;2;3]	
Linear equalities: Aeq:		beq:		
Bounds: Lower:	zeros(2,1)	Upper:		
Nonlinear constraint function:				
Integer variable indices:				
Run solver and view results				
Use random states from pr	evious run			
Start Pause	Stop			
Current iteration: 51		10	Clear Res	
Final point:				
1 🛋	2			
	0.67			1.331
<				

مثال: مثال دیگر بر ای مینیمم کردن یک تابع با tools

Min	Z=40x ₁	+ 36x ₂
-----	--------------------	--------------------

 $\begin{cases} x_1 \le 8 & & \\ x_2 \le 10 & \\ 5x_1 + 3x_2 \ge 45 & \\ x_1 \ge 0 & , & x_2 \ge 0 \end{cases}$

solver: fminimax-Minimax optimization

Derivative:

Start point: [6 1]

constraint:

linear inequalities		A:[5 3]	b: 45
linear equalities		Aeq : [1 1]	beq : 15
Bound	lower: 8	upper: 10	

ياد آوري از مطالب قبل:

مثال: تابع زیر را با مجانب هایش رسم کنید.

$$f(x) = \frac{3x^2 + 6x - 1}{x^2 + x - 3}$$

>> syms x

>> ezplot(f)

>> hold on


```
>> roots=solve('x^2+x-3');
```

```
>> vpa(roots,3)
```

ans =

1.3

-2.3

```
>> x1=1.3;x2=-2.3;
```

>> y1=-10:.001:10;

>> plot(x1,y1,'r',x2,y1,'r')

>> hold off

>> x=-10:.001:10;

>> y=3;

>> hold on

>> plot(x,y,'g')

مثال: برای داده های زیر میانگین، واریانس ، انحراف معیار و کواریانس را بیابید.

x=1,3,7,9,15,19,27

y=5,4,3,2,1,-1,-3

- >> x=[1,3,7,9,15,19,27];
- >> y=[5,4,3,2,1,-1,-3];

برخي توابع أماري:

- تابع توزيع تجمعي: cdf
- تابع چگالی احتمال: pdf
- تابع توزيع دو جمله ای: binomial
  - تابع توزيع پواسون: poisson
  - تابع توزيع يكنواخت: uniform
  - تابع توزيع هندسي: geometric

 $f\left(\frac{k}{n},p\right) = \binom{n}{k}p^k(1-p)^{n-k}$ مثال: تابع توزيع دوجمله ای

n=10 p=1/2

>> x = 0:10;

>> y = binopdf(x,10,0.5);

>> plot(x,y,'+')

تابع توزيع هندسي Geometric Distribution :

f(x|p)=p.q^x x=0,1,...

>> geopdf

مثال: اگر احتمال خرابی باتری با 5 سال عمر 3/100 باشد، احتمال خراب شدن در 25 روز چقدر است؟

>>geocdf

تابع توليد تصادفي دو جمله اي:

>> binornd(n,p)

احتمال توليد :p تعداد :n

$$y = \frac{\lambda^{x} - e^{-\lambda}}{x!} \qquad x = 0, 1, \dots$$

>> x = 0:15;
>> y = poisspdf(x,5);
>> plot(x,y,'+')

Page 178

مثال هایی از pdf و cdf به صورت جدولی:

>> p1=pdf('Normal',-2:2,0,1) p1 = 0.0540 0.2420 0.3989 0.2420 0.0540

>> p2=pdf('poisson',0:4,1:5) $p2 = 0.3679 \ 0.2707 \ 0.2240 \ 0.1954 \ 0.1755$ >> p3=cdf('Normal',-2:2,0,1) $p3 = 0.0228 \ 0.1587 \ 0.5000 \ 0.8413 \ 0.9772$ >> p4=cdf('poisson',0:4,1:5) $p4 = 0.3679 \ 0.4060 \ 0.4232 \ 0.4335 \ 0.4405$

آموزش Matlab شبکه عصبی:

dataset;
>> y=y(1:600);
ايجاد تاخير ح ffdnn_net=timedelaynet([1:8],10);
دورہ تناوب حے ::: = ffdnn_net.divideFcn (
ورودی p=y(9:end);
>> t=y(9:end); target
متغیر ۸ تایی

آموزش شبکه با دو نورون ج ffdnn_net=train(ffdnn_net,p,t,r); موزش شبکه با دو نورون

Hidden Output x(t) 1.8 W + W + V(t) 1 10 1					
Algorithms					
Performance: Mean Squared Err Derivative: Default (defaultd	aroc (crainim) or (mse) leriv)				
Progress					
Epoch: 0	1000 iterations	1000			
Time:	0:01:53				
Performance: 1.15e+05	1.75	0.00			
Gradient: 2.09e+05	0.0318	1.00e-07			
Mu: 0.00100	0.00100	1.00e+10			
Plots Performance	(plotperform)				
Training State	(plottrainstate)				
Error Histogram	(ploterrhist)				
Regression	(plotregression)				
Time-Series Response	(plotresponse)				
Error Autocorrelation	(ploterrcorr)				
Input-Error Cross-correlation	(plotinerrcorr)				
	1 epochs				
Plot Interval: Youpunpunpunp					
Maximum epoch reached	I.				

Correlation between Input 1 and Error 1 = Target 1 - Output 1

رگرسیون یک شبکه عصبی

- >> nntraintool
- >> [x,t]=simplefit_dataset;
- >> net=feedforwardnet(20);
- >> Net=train(net,x,t);
- >> y = net(x);
- >> [r,m,b] = regression(t,y)
- >> plotregression(t,y)
- r = 0.9990
- m = 0.9868
- b = 0.1046

